

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada
Authorized as Second Class mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 1,248

PENKTADIENIS, RUGPĖČIO (AUGUST) 19, 1955, TORONTO, ONTARIO

META I XXIV

Kinijos ambasadorius Lenkijai Wang Ping-nan ir Jungtinių Valstijų ambasadorius Čekoslovakijai Alexis John-

son su Jungtinių Valstijų valstybės departamento Kinijos reikalų direktorium Ralph Clough laikė pasitari-

mo Ženevoje. Derybos eina lėtai, bet tikimasi, kad abi šalys pagerins savo santykius.

Tarybų Sąjunga Ruošiasi Sumažinti Savo Armiją ant 640,000 Kareivių

LONDON. — Tarybų Sąjungos vyriausybė paskelbė, kad ji sumažins savo armiją ant 640,000 kareivių. Šis sumažinimas bus įvykdytas iki gruodžio 15.

Savo pranešime ji nurodo, kad tarptautinė situacija pagerėjusi leidžia mažinti militarines jėgas. Tuom pat sykiu ji nori darbais įrodyti,

kad ji nori eiti prie militarinių jėgų sumažinimo.

Vakaruose tas sukėlė nemažai visokių spėlojimų. Norima kaip nors sumažinti efektą. Girdi, Tarybų Sąjunga paleisianti tikrai pėstininkus, kurie esą mažiau reikalingi atominiam kare. Kiti sako, kad ji tai daro dėl ekonominių išorakavimų. Treti sako, kad ji vistiek turės didžiausią armiją.

Bet paleidimas virš pusės milijono vyrų daro gerą efektą visuomenėje. Visi džiaugiasi dėl šio žygio ir laukia, kad ir kitos šalys darytų ką nors panašaus.

Didelės armijos yra ne tik didelės baimės priežastis. Jos taip pat yra didelė našta tautoms. Daug vyrų nedirba nieko naudingo. Jų išlaikymas daug kainuoja.

Tarybų Sąjunga, atliuosuodama virš pusės milijono darbininkų, turės daug naujų rankų dėl industrijos ir farmų. Tas padės pakelti gamybą. Taigi, ne tik kad bus mažiau kariuomenės maitinti ir dengti, bet ir daugiau darbo rankų.

Ar vakarinės jėgos pasuks Tarybų Sąjungą, sunku dabar permatyti, bet vis-

tiek jos negalės palikti be jokio atsakymo. Jos turės svarstyti ir duoti vienoki ar kitoki atsakymą. Galimas daiktas, kad šis klausimas turės būti paimtas JT nusiginklavimo komisijoje ir keturių didžiųjų konferencijoje spalio mėnesį.

Išrodo, kad pradžia dėl sumažinimo ginkluotų jėgų padaryta. Reikia tikėtis, kad toliau bus atlikta dar daugiau.

Kairieji Laimėjo San Marinoje

SAN MARINO. — Komunistai ir socialistai laimėjo San Marino rinkimus ir vėl. Kairieji gavo 3,008 balsus, o dešinieji 2,257 balsus.

San Marino yra maža respublika Italijoje. Jos plotas 38 ketvirtainės mylios. Gyventojų turi 13,000.

1951 metais kairieji surinko tik 127 balsus daugiau už dešiniuosius.

Dalyvauti rinkimuose buvo atskridę 100 balsuotojų iš Jungtinių Valstijų. Jie yra emigravę, bet sugrįžo balsuoti, kad padėjus dešiniems. Niekas negelbėjo.

Sako Radioaktyvumas Duotų Daugybę Idijotų

ŽENEVA. — Vienas iš žymiausių Britanijos mokslininkų, Sir Ernest Rock-Carling, Britanijos Medical Research Tarybos narys, pareiškė čia, atominų mokslininkų konferencijoje dėl atominės energijos panaudojimo taikiems reikalams, kad didelis radioaktyvumas gali duoti daugybę idijotų, bet labai mažai genijų.

Jis pažymėjo, kad didelis radioaktyvumas gali duoti sekančias pasekmes:

1. Sumažėjimą vaisingumo ir sutrumpėjimą amžiaus.

2. Sumažėjimą bendro gaubumo. Tačiau, sako jis gali pasitaikyti vienas kitas genijus.

Jo manymu, jeigu šale 99 idijotų atsirastų 1 genijus. toks kaip Einstein, Aristotelis, Newtonas ar panašus. tai gal ir nebūtų taip bloga.

Kiti mokslininkai nurodė, kad užtenka vienos mutacijos (atmainos) genetiškoje struktūroje, kad gautų idijotą, kai tuo tarpu genijus priklauso nuo visos sumos daugelio "genes".

Dr. L. B. Russell, amerikietis, Oak Ridge atominų tyrinėjimų laboratorijų mokslininkas, pareiškė, kad yra įrodymų, jog truputis mutacijų yra naudinga. bet esą pavojinga padidinti mutacijų kiekį žmonių rasėje.

Mokslininkai tyrė ir surado, kad radioaktyvumas gali sunaikinti žmonių vaisingumą. Norint sunaikinti šuns vaisingumą, esą reikalinga 10 kartų daugiau radioaktyvumo, negu reikia dėl žmogaus.

Aplamai, konferencijoje buvo iškeltas faktas, kad jeigu ir nebūtų nieko sugriauta, atominis radioaktyvumas vistiek atneštų baisią žalą žmonijai. Jei nesunaikintų vaisingumo visai, tai vistiek jis duotų idijotizmą.

Kiti mokslininkai bauginosi net dėl atominų elektros stočių. Ištrūkęs radioaktyvumas galėtų padaryti daug žalos visai apylinkai.

Akadijonai Mini Išvarmo Sukaktį

GRAND PRE, N. S. — Čia įvyks susivaižavimas taip vadinamų akadijonų paminėjimui 200 metų sukaktuvių, kaip jie buvo išstremti.

Akadijonai buvo francūzai. Anglijai ir Francijai ruošiantis karui, 1755 metais Britanijos autoritetai įsakė visiems francūzams išsikraustyti iš Nova Scotijos. Vieni pabėgo į Jungtines Valstijas, kiti išlakstė ir išsislapstė kitur.

Dabar tų akadijonų vaikų vaikai ruošiasi minėti tą įvykį.

Rakietą 300 Mylių Aukštyje

MASKVA. — Vadovaujantis Tarybų Sąjungos mokslininkas pranešė, kad Tarybų Sąjungos mokslininkai buvo paleidę eksperimentinę raketą su gyviais net iki 300 mylių aukštumo.

Greitoje ateityje jie vietoj raketos leisią satelitą, kuris skries apie žemę.

Tarybinis satelitas skries apie žemę išilgai, nuo poliaus iki poliaus, nuo 125 iki 1,250 mylių aukštumoje.

Satelitai, mokslininkas Karpeno nurodė, bus aprūpinti jūdžių kameromis, kurios lėtai filmuos saulę, ionosferą ir kita.

Gyvių užsilaikymas raketoje buvo stebimas nuo žemės, bet buvę sunku daug ką pastebėti, nes rakietas laikėsi aukštumoje labai trumpą laiką.

INDIEČIAI MUŠESI SU PORTUGALAIS

NEW DELHI. — 1,000 Indijos nacionalistų buvo susirėmę su portugalais, Goasrities sargais, kuomet jie panorėjo pademonstruoti savo reikalavimus, kad portugalai pasišalintų iš Indijos.

Sargyba 23 indiečius nušavė ir daug sužeidė, kuomet demonstrantai pradėjo veržtis per sieną.

Pasidairius po Kanadą

Gemblerystė ir prostitucija smarkiai skverbiasi ir į Kanadą. Vancouveryje eina tyrinėjimas policijos, iš ko matosi, kad gembleriai ir markotikų prekiautojai tenai smarkiai veikė ir net policiją papirkinėjo. Vienas iš policijos inspektorių net nusišovė pasekoj tų tyrinėjimų.

Montreale policija susekusi didelę prostituciją. Kas įdomiausia, kad prostitučių tarpe esą daug "respectable" merginų.

Toronte sugauti narkotikų smugelninkai.

Kaip nesakysi, pinigais yra didžiausias žmogaus moralėgriovėjas.

Kanados tekstilininkai turi gausius valdžiai dėl konkurencijos iš Japonijos tekstilės srityje. Japonai siunčia Kanadon nemažai tekstilės gaminių, kurie čia parduodami daug pigiau. Mat Japonijoje darbininkai dirba už daug mažiau. Jie gauna \$65.00 mėnesį.

Vaidinys bus palaikanti spauda nuodinėja, kad būtų sunku valdžiai uždėti embargo ant Japonijos prekių, kadangi Japonija, kaip Kanadoje kviečių už \$40,000,000 su viršum, kai Kanada tuo pat laiku importavo iš Japonijos už nepilnus \$30,000,000.

Girdi, jei Japonija sustotų pirkus Kanadoje, tai būtų blogiau, negu jos tekstilės gaminių konkurencija.

Kanados ir Amerikos santykiai dabar geri, bet ne visuomet buvo tokie.

Pavyzdžiui, 141 metai atgal toj vietoj, kur dabar yra Wasaga Beach, 22 Kanados jūrininkai ir oficeriai gynėsi nuo amerikiečių.

Kanadiečiai turėjo tikrai

tris kanuoles, o amerikiečiai 24 kanuoles ir tris laivus. Amerikiečiai turėjo 20 kartų daugiau vyrų.

Pereitą sekmadienį, minint 141 metų sukaktį nuo tos kovos, buvo atidengtas medalionas pagerbimui leitenanto Miller Worsley, kuris komandavo Kanados gynėjus.

Trans-Canada dujų vamzdis išrodė jau žuves reikalas, bet jis ir vėl atsiduria į naują padėtį.

Visuomenės spaudžia m i, Ottawos ir Ontarijos autoritetai sutinka finansuoti vamzdžio pravedimą nuo Winnipeg į saurės Ontariją.

Viskas, ko dabar reikia, tai dar didesnio visuomenės spaudimo, kad tas būtų vykdoma.

15,000 nikelio kasėjų ir valytojų Sudburyje ir Pt. Colborne laimėjo algų pakėlimą nuo 8 iki 11 centų per valandą.

Unija taipgi laimėjo savanorišką išėjimą ant pensijos sulaukus 60 metų vietoj 65 metų amžiaus.

Kur unijos tvirtos, darbininkai laimi daugiau atlyginimo ir geresnes darbo sąlygas, daugiau atostogų.

Toronto policija instruktuoja šauti tikrai dėl apsigynimo. Tai labai geras įsakymas.

Labai dažnai policija naudojo ginklą visai bereikalingai. Jei asmuo bėga, policija šauna. Sykį nušovė vaikėzą, kurs bėgo nuo policijos, bet nebuvo joks vagis ar kriminalistas. Jis buvo pastebėtas sukaliuojantis apie automobilių. Aną dieną vaikėžas užmušė dvi slauges, kuomet policininkas peršovė jį. Jis

ligoninėje pasiaiškino, kad jis net nežinojęs, kad policija vejasi, kol kulka nepataikiusi jam į sprandą.

Kanadietis

NOREJO PADARYTI STEBŪKLĄ, BET...

PORT PAYNE, Ala. — Rev. Lee Valentine, taip vadinamo atgimimo sektos kunigas, norėjo padaryti stebūklą, bet nepavyko, o jis jau po velėna.

Jis pamaldas laikė apsigyniojęs gyvatę apie kaklą. Tai ėmė ir įkando. O kadangi jis atsisakė imti medikale pagalbą, tai tuojaus ir mirė.

ATIDARĖ PYLIMĄ TARP SALOS IR NS

PORT HASTINGS, N. S. — Pereitą sekmadienį čia buvo atidarytas pylimas tarpe Cape Breton salos ir Nova Scotijos, 1 mylios ilgio.

Dabar sala turės susisiekimą — vieškelį.

800,000 CARMEN MIRANDOS PAGRABE

RIO de JANEIRO. — Jūdžių artistės Carmen Mirandos karštą miesto rūmuose aplankė 800,000 žmonių. Į kapines jos karstas buvo vežamas ant raudono gaisrininkų troko.

Carmen Miranda mirė Hollywoode, bet jos lavonas buvo atvežtas į Braziliją, iš kur ji buvo kilus.

VARŠUVA. — Pietinėje Lenkijoje potviniai. Potvinių sukėlė lietus ir tirpstas kalnuose sniegas prie Čekoslovakijos.

PEKINAS. — Kinijos vyriausybė siūlo susaukti tarptautinę konferenciją, kurioje būtų sprendžiamas Korėjos apvienio klausimas.

KNYGOS

IDOMIOS IR NAUDINGOS PASISKAITYMI

AMERIKOS PREZIDENTAI. Parašė A. Bimba. Trumpos biografijos visų ligi šiol buvusių Jungtinių Valstijų prezidentų ir jų visuomeninės rolės Amerikos žmonių gyvenime. Knyga 288 puslapių. Kaina \$2.00.

SVEIKATOS ŠALTINIS. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius. Naudingi patarimai kaip užsilaikyti ir kaip suteikti sau pirmąją pagalbą. Daug patarimų įvairiais sveikatos reikalais. Knyga 350 puslapių. Kaina \$2.50.

MOTINA. Parašė Maksimas Gorkis. Viena iš idomiausių apysakų. 500 pusl. Kietais viršeliais. Kaina \$1.50.

PO AUDROS. Parašė J. Dovydaitis. Nepaprastai idomus romanas iš pokarinių metų gyvenimo Lietuvoje. 312 puslapių. Kaina \$1.50.

POPIEŽIAI IR LIETUVIŲ TAUTA. Parašė prof. Povilas Pakarklis. Knygoje išdėstoma: Popiežių vaidmuo; jų žygiai; lietuvių kova prieš kryžiuočius. Knyga turi 255 puslapius. Kaina \$1.50.

GAMTA IR ŽMONĖS. Parašė M. Ilinas. Labai aiškiai išdėsto gamtą ir kaip žmonės ją pasikinkė savo naudai. 320 puslapių. Kaina \$1.00.

VIDURAMZIŲ ISTORIJA. Redagavo prof. E. A. Kosminskis. 304 puslapiai. Kaina \$1.00.

ŽMOGUS IR MAŠINA. Sutašė Jonas Kaškaitis. Knyga gausiai iliustruota, suteikia davinį apie technikos išvystymą ir to reikšmę žmonijai. Kaina \$1.00.

ALIEJUS. Parašė Upton Sinclair. Tai vienas iš idomiausių jo romanų. 800 puslapių. Kietais viršeliais. Kaina \$2.00.

AMERIKOS DEMOKRATIJOS STEIGEJAI. Parašė visa eilė autorių. Sužinok, kas buvo Washingtonas, Thomas Jeffersonas, Lincolnas, Tadas Kosciūško, Pulaski ir kiti žymūs žmonės. 364 puslapiai. Kaina \$1.00.

PETRO CVIRKOS APYSAKOS. Aprašoma nuo baudžiavos iki šių dienų svarbiausi įvykiai. Knyga turi 300 puslapių. Kaina \$1.50.

TARYBŲ GALYBĖ. Parašė Kanterburio dekanas Dr. H. Johnson. Knyga parašyta karo laiku apie tarybinę tvarką. 224 puslapių. Kaina 75 centai.

Liudviko Bonaparto Briumerio Aštuonioliktoji ir Naminis karas Prancūzijoje. Kietais apdarais, 360 puslapių. Kaina \$1.50. Parašė Karolis Marksas.

POVILAS JURKA. Parašė R. Mizara. Apysaka iš Amerikos žmonių bei Amerikoje gyvenančių lietuvių gyvenimo. 318 puslapių. Kaina \$1.00.

KAIP IR SENATVEJE BŪTI JAUNAM. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius. Naudinga knyga sveikatos klausimu; ypatingai dėl senesnio amžiaus žmonių. Kaina 65 ct.

ŪKANOS. Parašė M. Rasoda-Mizara. Apysaka iš Amerikos lietuvių gyvenimo. 342 puslapių. Kaina \$1.00.

PAVASARIO GODOS. Eilių rinkinys. Parašė vienas iš buvusių žymiausių Amerikos lietuvių poetų Stasys Jasilionis. Joje telpa apie 300 eilių bei dainų. 256 puslapių. Kaina \$1.00.

Argentina ir Ten Gyvenanti Lietuviai. Parašė R. Mizara, kuris gyveno Pietų Amerikoje. Knygoje rasite informacijų ir apie kitas Pietų Amerikos šalis. 190 puslapių. Kaina \$1.00.

PRISIKĖLUSI LIETUVA. Parašė A. Bimba, grįžęs iš apsilankymo Tarybų Lietuvoj po karo. Knyga 222 puslapių. Kaina \$1.00.

Kelias į Naują Gyvenimą. Parašė A. Bimba. Faktai apie Amerikos žmonių gyvenimą. 224 puslapiai. Kaina \$1.00.

SAULETOJ ISPANIJOJ. Parašė Edvardas Zdanuskas. Jo pergyvenimų atsiminimai iš karo su Franko fašistais, 156 puslapiai. Kaina 50 centų.

Su užsakymu prašome prisiųsti ir mokestį. Persiuntimą mes apmokame.

LLD Kanados Veikiantis Komitetas,

P. O. Sta. C. Box 1007, Toronto 3, Ont.

Aną sekmadienį Wasaga Beach besimaudant prigėrė net 7 asmenys. Jų tarpe bu-

vo ir Karl-Heinc Smith, 21 metų ateivis iš Vokietijos. Už kelių savaičių būtų įvy-

kusios jo vestuvės su Helga Rathnow, kuri atvyko Kanadon iš Vokietijos.

Vešliai k dies kultū džia pasal niuje kras liaudies paroda. giau kaip tapybos, ros, pritai bū. Šių žmonės į profesijos jungia sie rybos, ka binei Tėvy biaušiai t — tapybe daug gerų tų darbu. V. Valevi reliniai et Kauno, vaizdai. Y žvilgiu "Vakaro dai.

Atkreip minsko a dažais da mėgėjui p tuviškos daug sau pustonjai tas menis medžio r darbinink seriją: su raškumu mojo mu gelia", "P judesiu i kančios r Gyva prie ravjovo d džio raiži ros ir gr "Vilkas i pasakėčiu tiniai "Žvejo"

Papildy Botanik

Kauno pildytas. Pagrindi čūrininis čiai par tos pert čūrino d lį susido čūrino r gibridiza šių obeli čūrino p dai.

Mičiūr didelę pa sodinink ku muzie geografi pasaulio

TARYBŲ LIETUVOJ

Liaudies Talantai

Vešliai klesti lietuvių liaudies kultūra. Apie tai vaizdžiai pasakoja atidaryta Vilniuje kraštotyros muziejuje liaudies menininkų darbų paroda. Čia surinkta daugiau kaip 400 eksponatų — tapybos, grafikos, skulptūros, pritaikomojo meno darbų. Šių darbų autoriai — žmonės įvairaus amžiaus, profesijos, bet visus juos jungia siekimas meninės kūrybos, karštas meilės Tarybinei Tėvynei jausmas. Labiausiai turtingas ir įvairus — tapybos skyrius. Jame daug gerų ir su skoniu atliktų darbų. Idomūs tarnautojo V. Valevičiaus atlikti akvareliniai etiudai, — Vilniaus, Kauno, Leningrado ir kiti vaizdai. Ypač geri tonų atžvilgiu "Vilniaus gatvių" ir "Vakaro ant Nemuno" etiudai.

Atkreipia dėmesį A. Kuzminsko atliktieji aliejiniais dažais darbai. Menininkui — mėgėjui pavyko perduoti lietuviškos gamtos grožį. Juose daug saulės šviesos, minkšti pustonai. Parodoje pateiktas meniškasis J. Laurinkaus medžio raižymas. Sumanus darbininkas sukūrė puikią seriją: su minkštu jumoru ir raiškumu padarytos "Būsimoji muzikanta", "Brolel, gelia", "Pas mergelę" pilnos jūdės ir džiaugsmo šokančios "Suktinij" figurėlės. Gyva prie tarnautojo S. Muravjovo darbų. Tai irgi medžio raižiniai, atskiros figūros ir grupės: "Kvartetas", "Vilkas ir gervė" Krylovo pasakėčių temomis, jumoristiniai "Bobutės ir senelio" "Žvejo" ir kiti paveiksiai.

Prišaikomojo meno eksponatų tarpe galima išskirti E. Babravičienės atliktą puikų siuvinėjimą — "Lietuvos TSR herbas", namų šeimininkės N. Malikovos paveiks-

Papildytas Kauno Botanikos Muziejus

Kauno Botanikos sode papildytas botanikos muziejus. Pagrindinę dalį čia užima mičiūrininis skyrius. Jame plačiai parodyti didžiojo gamtos pertvarkytojo J. V. Mičiūrinio darbo metodai. Didelį susidomėjimą iškelia "Mičiūrinio rūšių", "Atitolintos hibridizacijos", "Naujų rūšių obelių, išvestų J. V. Mičiūrinio pasekėjų" ir kt. stendai.

Mičiūrinio skyrius suteiks didelę pagalbą respublikos sodininkam. Artimiausiu laiku muziejuje bus atidaryti geografinis ir augmenijos pasaulio evoliucijos skyriai.

las "Stalinas su vaikais" ir "Mes eisime kitu keliu", C. M. Karenovskos meniškai išsiuvinėtą N. A. Bulganino paveikslą. Parodoje gausu meniškai atliktų mezginių, staltiesių, gražių užuolaidų langams. Petraukia dėmesį spalvoti lietuviški audiniai ir kostiumai, kurie pasižymi ornamentų turtingumu ir įvairumu, atlikimo grožiu ir puikumu.

Paroda palieka gerą įspūdį. Apie tai kalba lankytojų palikti gausūs užrašai atsiliepimų knygoje.

Lietuvos Istorinių Paminklų Tyrimas

Tarybų Lietuvos archeologai dabar tyrinėja aštuonias pilis ir tvirtoves, o taip pat daugelio metų 14-16 šimtmečių paminklus. Surinktoji medžiaga teikia naujus duomenis šio istorinio periodo lietuvių ekonomikai ir kultūrai nušviesti.

Vertingas architektūros paminklas yra Trakų pilis Galvės ežero saloje. Atliktieji čia darbai davė turtingą faktinę medžiagą, leidžiančią spręsti apie strateginę vienos iš stipriausių senovės Lietuvos tvirtovių reikšmę. Nežūrint dažnų teutonų riterių užpuolimų, ši pilis jų nė kartą nebuvo paimta. Ekspedicija atrado pamatus nežinomo iki šiol gynnimosi bokšto, atstati sveidiniai, iškalti iš granito, buitinės paskirties keramikos dirbiniai, slavų kilnės papuošalai, reikmenys iš Venecijos stiklo ir t. t. Tai liūdičia apie palyginamai išvystytą 15 šimtmečio lietuvių ekonomiką, apie aukštą jų kultūrą, apie glaudžius prekybinius ryšius kaip su Rytų kaimynais, taip ir su pietvakarių Europos valstybėmis.

Daug idomių faktų tos epochos Lietuvos ekonomikai ir kultūrai tyrinėti duoda kasinėjimai, pravedamieji Kapųskyje ir kitose vietose.

RŪPINIMASIS DARBO ŽMONIŲ SVEIKATA

Respublikoje kasmet plečiasi gydymo įstaigų tinklas. Statomos rajoninės ligoninės Kretingoje ir Varėnoje. Naujos kaimo ligoninės bus atidarytos Ignalino, Jonavos, Kalvarijos, Linkuvos rajonuose.

Iš viso kaime bus atidaryta 15 ligoninių. Sudaromi felčerų punktai. Nauji gydymo punktai įrengiami Bartkūniškių, Paežerių, Rudaminos ir Raudondvario mašinų-traktorių stotyse.

Svečiai iš Lietuvos

1953 metais į Lietuvos TSR buvo atvykusi grupė estų rašytojų. Literatūrinuose vakaruose, kurie buvo surengti respublikos įmonėse ir kolūkiuose, estų rašytojai supažindino Lietuvos darbo žmones su estų tarybinės literatūros pasiekimais.

Neseniai Estijos visuomenė priėmė brangius svečius iš Lietuvos. Į Taliną atvažiavo lietuvių rašytojai J. Baltušis, V. Valsiūnienė, J. Dovydaitis, A. Jonynas, V. Mozūriūnas, E. Mieželaitis, T. Rostovaitė, M. Sluckis ir kiti.

Svečiai susipažino su Talino įžymybėmis, lankėsi teatruose, muziejuose, parodose. Koncertų salėje "Estonija" įvyko didelis literatūrinis vakaras. J. Baltušis supažindino susirinkusiuosius su lietuvių tarybinės literatūros laimėjimais. Lietuvių poetai Jonynas, Mozūriūnas, Valsiūnienė ir Mieželaitis skaitė taliniečiams savo eilėraščius. Estų poetai D. V. Arandi ir R. Parvė skaitė savo vertimus iš lietuvių poezijos.

Lietuvių literatai buvo nuvažiavę taip pat į Kochtla-Farvės skalūnų baseino centrą, į Narvą ir Tartu. Svečiai lankėsi pas šachtininkus, pas skalūnų dujų kombinato darbo žmones, Krenholmo manufaktūroje, Tartu universitete.

Visur įvyko literatūriniai vakarai — šilti, draugiški Estijos darbo žmonių susitikimai su lietuvių rašytojais. Kochta-Farvės šachtininkai neišardomai draugystei pažymėti padovanavo svečiams šachtininkų žibintą.

Mokslų Akademijos Bibliotekos Papildymas

Lietuvos TSR Mokslų akademijos bibliotekos fonduose priskaitoma dešimtys tūkstančių tomų mokslinės ir grožinės literatūros. Pasakutiniu laiku čia gauta daug naujų knygų. Tikslai balandžio mėnesį gauta apie 2 tūkstančius pavadinimų įvairios literatūros. Gauta taip pat 300 įvairių žurnalų, apie 50 pavadinimų centrinių ir vietinių laikraščių.

Bibliotekos adresu atvyko daug literatūros iš liaudies demokratijos šalių — Lenkijos, Bulgarijos, Liaudies Kinijos, Vokietijos Demokratinės Respublikos. Tikslai žurnalų gauta 400 pavadinimų.

Produkcija, kurią gamina Naujosios Vilnios dažymo aparatų gamykla, plačiai naudojama visose Tarybų šalies liaudies ūkio šakose. Dažymo aparatus ir įtaisus galima aptikti daugybėje

Liaudiškose Respublikose

Kinija Plečia Kultūrinius Ryšius su Indija

Indijos kultūros veikėjų delegacija, atvykusi į Kiniją birželio pradžioje, padarė kelionę po Kinijos Liaudies Respubliką. Delegacijos nariai, viešėdami Kinijoje, lankėsi Pekino, Mukdeno, Dalnio ir kitų miestų fabrikuose, gamyklose ir kultūros įstaigose. Delegatų tarpe esantys indų artistai eilėje vietų surengė koncertus.

Prieš išvažiuojant į tėvynę, delegacijos vadovas — Indijos užsienio reikalų ministro pavaduotojas Anilas Kumaras Čanda surengė spaudos konferenciją, kurioje jis padėkojo kinų tautai ir KLR vyriausybei už šiltą priėmimą, parodytą delegacijos nariams, ir išreiškė įsitikinimą, jog kultūriniai ryšiai tarp Indijos ir Kinijos tautų stiprės ir vystysis.

Vengrijos Vaikų Vasaros Poilsis

Ant Čileberco kalno, Budoje, įvyko iškilmingas sezono atidarymas pionierių stovykloje, kuri yra stambiausia Vengrijoje. Šioje stovykloje vienoje pamainoje ilsės 900 vaikų, o per visą vasaros sezoną čia praleis savo atostogas 4 tūkstančiai vaikų. Vengrijos Darbo jaunimo sąjungos kvietimu čia atvažiuos poilsiauti vaikai iš Čekoslovakijos, Bulgarijos, Vokietijos, Austrijos, Italijos, Prancūzijos ir Suomijos. Stovykla ant Čileberco kalno yra gražioje miškingoje vietoje ir ji labai gerai įrengta. Be jos, Vengrijoje įsteigta dar 21 stovykla, kuriose per vasaros atostogas pasilsės 17,400 vaikų. Šalyje yra taip pat sritinės ir fabrikinės-gamyklinės pionierių stovyklos.

Darbo jaunimo sąjungos CK šią vasarą suorganizavo 32 turistines bazes Balatono ežero krante, Mečeko ir Bakonio kalnuose, eilėje stambiųjų statybos objektų ir kitose vietose. Tūkstančiai jaunų turistų yra dabar ten. Mokytojų vadovaujami, jie daro žygius ir ekskursijas į istorines šalies vietas.

Prekybos Ryšių Išplėtimas Tarp VDR ir Vengrijos

Sukako penkeri metai, kai Vengrija ir Vokietijos Demokratinė Respublika pasi-

Maskvos, Leningrado, Minsko ir kitų šalies miestų statybos objektų.

Neseniai įmonė nusiuntė didelę partiją kompresorių tarybinėms ūkiams ir mašinų-traktorių stotims į dirvuojančių ir plėšinių žemių įsivavinimo rajonus — į Kazachijos TSR ir Omsko sritį.

rašė kultūros bei mokslo-technikos susitarimą ir susitarimą dėl prekių mainų.

Vengrija tiekia Vokietijos Demokratinėi Respublikai savo besivystančios pramonės produkciją. Dabar VDR keliuose važiuoja vengriški autobusai "Ikarus", gamyklos "Ganc" vagonai. Pirmą kartą šiemet Vengrija pristatys į Vokietijos Demokratinę Respubliką motociklą "Čepel Panonija". Gauti užsakymai sunkvežimiams "Čepel", savaime išsikraunantiems sunkvežimiams ir kavos mašinoms "Ekspresso".

Iš Vokietijos Demokratinės Respublikos išvežama daugiausia chemikalai. Kazenbarščiuke statomoje elektrinėje mašinas, gautas iš Vokietijos Demokrat. Respublikos, montuoja vokiečių specialistai. Iš Vokietijos Demokratinės Respublikos gaunamos mašinos verpimo fabrikui, kuris statomas Miškolce. Plačiai yra žinomi Vengrijoje vokiškieji ugniai atsparūs indai, fotografijos filmos "Kodak" ir "Agfa", vokiškieji fotografijos aparatai. Vokietijos Demokratinė Respublika tiekia Vengrijai augalų apsaugos priemonės, apdulkinimo aparatus ir vario sulfatą.

Per penkerius metus prekių apyvarta tarp Vengrijos Liaudies Respublikos ir Vokietijos Demokratinės Respublikos padidėjo 14 kartų.

Universalus Augalas

Dunojaus deltoje ir jo krantuose didžiuliuose plotuose auginami meldai. Vien tik deltoje kas metai nuimama daugiau kaip du su puse milijono tonų sauso meldo. Vietiniai gyventojai naudoja jį kaip kurą, stogams dengti ir gyvuliams šerti.

Kaip parodė pastarieji rumunų mokslininkų tyrimai, Dunojaus meldai yra neišsenkamas šaltinis pigioms pramonės žaliavoms gauti. Iš šio augalo galima gauti tekstilės pluoštą, celuliozę, spirytą, rauginimo medžiagas, pieno rūgštį, gliceriną.

Jau pradėta bandomoji kartono gamyba iš meldo. Šiam tikslui pastatytas specialiai įrengtas fabrikas/Tulčoje. Fabrikas taps branduoliu stambaus kombinato, kuriame bus gaminama pigi celuliozė chemijos ir popieriaus pramonei. Kas metai kombinatas pagamins 3 milijonus tonų celuliozės. Vien tik Dunojaus meldai duos tiek celuliozės, kiek dabar pagamina visos šalies įmonės.

Mokslininkai ir specialistai kuria naujų konstrukcijų mašinas ir įrankius meldo nuėmimui mechanizuoti.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusei metų \$1.50
Visur kitur metams \$3.50; pusei metų \$1.75

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: **EMPIRE 6-4358**

LAISVĖ BUS SUMAZINTA

Pažangiai spaudai visuomet yra sunku, kadangi pažangi spauda niekad neturi didelių ir gerai apmokamų skelbimų. Pažangioje spaudoje skelbiasi daugiausia maži biznierių, laisvesnių pažiūrų biznierių. Įeigos už prenumeratą negali nei vieno laikraščio išlaikyti. Už tai ir būna atsikreipimai dėl finansinės paramos.

Lietuviškai spaudai Amerikos kontinente yra dar kita sunkenybė. Emigracija nepastovi. Kada pirmieji emigrantai suvažiavo, sunku pasakyti, bet pirmoji didesnę emigracija buvo prieš pirmą pasaulinį karą. Po to, nebuvo emigracijos iki kokių 1925 metų. Kita ilga pertrauka buvo prieš antrą pasaulinį karą. Tie, kurie atvyko su pirmą emigracija, dabar jau sensta, daugelis skiniasi iš gyvųjų tarpo. Net ir antrosios emigracijos daugelis jau miršta. Tad laikraščiai netenka daug skaitytojų mirusiais.

Išsiskyrusių vietas užpildyti jaunais sunku, nes čia gimę gali lengvai skaityti anglišką spaudą. Daugeliui sunku viską suprasti lietuviškai.

Laisvė dabar pergyvena patį sunkiausį laikotarpį. Pirmosios emigracijos lietuviai retėja. Antrosios emigracijos lietuviai Amerikoje nedaug. Trečiosios emigracijos lietuviai yra politiniai pabėgėliai, priešingo nusistatymo. Bet ir tokių nedaugiausia. Už tai sunku su techniniais darbininkais, sunku su bendradarbiais. Reikia suprasti, kad dienraščiai reikia jėgų.

Direktorių Taryba praneša, kad savo susirinkime ji nutarė sumažinti laikraštį, pakeisti formą. Ji tikisi, kad tai bus laikinai. Ji tikisi, kad trūkumai bus nugalėti ir vėliau laikraštis vėl grįš prie seno formato ir dydžio. Bet tuo tarpu jai tenka daryti žingsnį atgal.

Liaudies Balsas linki draugams pasisekimo ir ragina Kanados lietuvius atsimentis Laisvę. Pažangi spauda yra didžiausias taikos ginklas. Ir nesunku jį palaikyti, tik reikia daugiau įvertinti. Bėda gal vyriausiai tame, kad daug kas, užsiėmęs savais reikalais, pamiršta laisvą spaudą. To pasekoje spaudai darosi dar sunkiau. Tai negerai. Spauda yra kiekvieno svarbus reikalas ir negalima pamiršti.

JEI NORITE BŪTI VABZDŽIAIS

Bėglių politikierių tarpe sunku būtų rasti asmenį, kurs netrokštų karo. Jie įsivaizduoja, kad per karą jie atgautų savo pirmkarines pozicijas. Bet aną dieną Jungtinių Valstijų valstybės sekretorius, kurs negali būti skaitomas taikos judėjimo simpatiku, davė gerą pastabą visiems, kurie nori karo.

Bardamas Pietų Korėjos prezidentą Syngman Rhee už triukšmavimą ir ardyimą taikos, John Foster Dulles pasakė, kad atsitikime karo būtų taip sunaikinta Korėja, kad ji tiktų tikrai vabzdžiams gyventi. Tokio gyvenimo, sakė jis, tur būt nenorėtų ir pats Rhee.

Yra žmonių, kurie jokiū būdu negali matyti toliau savo nosies. Jie įsivaizduoja, kad trečias karas nesiskirtų nuo antrojo. Bet gi taip manyti yra didelė klaida. Antrasis karas daug kuo skyrėsi nuo pirmojo, bet tas skirtumas buvo niekniekis. Atominės ir hidrogeninės bombos yra visai kas kita. Jomis galima sugriauti miestus per vieną minutę. O prie to, jos palieka tiek radioaktyvumo, kad ir išlikusiems nėra pabėgimo.

Bombų pristatymas taip pat būtų kitoniškas. Praėjusiame kare vokiečiai siuntė bombas į Londoną be lakūnų. Jei dabar kiltų karas, atominės bombos būtų siunčiamos skersai vandenynų. Jei jos ir nepataikytų į vidurį miesto, vistiek savo žalingą darbą atliktų. Paskleistas radioaktyvumas sudorotų visus žmones.

Kas to viso akyvaizdoje nori karo, tas yra arti pamiršimo. Arba jis yra pasiutęs. Toks žmogus jau pats nežino, ko jam reikia. Jis tiesiog trokšta žmonijos pražūties.

Kas nori žmonijos pražūties, tas turi tvirtai stovėti prieš karą.

KAS NAUJO PASAULYJE

Jungtinės Valstijos, Didžioji Britanija ir Francija, taip vadinami trys Vakarų didieji, turi naują bėdą. Atrodo, kad toliau tos bėdos darysis dar didesnės.

Jos žadėjo sugražinti į "sostus" visus atžagareivius, Čiang Kai-šeką, Syngman Rhee, Bao Dai ir kitus, daug mažesnius. Gyvenimas, tačiau, nėjo ta linkme. Jis davė skaudžių smūgių (Korėjoje ir Indokinijoje). Reikėjo keisti gaires. Ir štai dabar jau amerikiečiai ir kiti kalba apie sugyvenimą su Tarybų Sąjunga, Kinija ir kitomis pažangiomis valstybėmis.

Čiang Kai-šekas, Syngman Rhee ir kiti pamatė, kad jų svajonėms bus galas. Jie griebėsi ne tik keiksmų, bet ir tam tikrų žygių. Pavyzdžiui, Korėjoje Rhee pradėjo kurstyti fanatikus prieš neutralią komisiją prižiūrinčią paliaubas. Jau virš poros desėtkų amerikiečių sužeista.

Šūkauja Čiang Kai-šekas, Syngman Rhee. Atsisako vykdyti Ženevos sutartį Pietų Vietnamo premjeras Dien Burnojasi bėglių lyderukai.

Tas visas reakcinis šlamštą sudarys nemažai nemažumų Amerikai, Britanijai ir Francijai. Jie juk taip lengvai "nedovanos" už apleidimą jų. Tiek daug vilčių buvo sukelta, o dabar ant to visko bus numota.

Bet dėl to nereikia daug rūpintis. Viso pasaulio padėrioji visuomenė stovi už taiką, už sugyvenimą. Reakcijos vabzdžiams progų nėra. Reikia tik saugotis, kad jie nieškrėstų kokių nemalonumų. Juk jie, matydami savo žlugimą, gali netekti bet kokios lygsvaros.

Sugyvenimo idėja smarkiai plinta visur. Eina gandai, kad Amerika jau nesibaido idėjos, jog būtų sušaukta tarptautinė konferencija aptarimui Azijos problemų, dalyvaujant ir Kinijai.

Sakoma, kad Britanija ir Francija labai susirūpinusios dėl nenormalios padėties Azijoje. Francūzams kelia rūpestį Pietų Vietnamo valdžios atsisakymas tartis su Šiaurės Vietnamo valdžia dėl rinkimų, kaip numatyta Ženevos sutartyje. Britai norėtų baigti nenormalumus san-

tykiuose su Kinija. Hong Kongo pirkliai seniai nerimauja — nori pradėti laisvą prekybą su Kinija.

Reikia tą sritį kaip nors sutvarkyti, pavojus pašalinti.

Jungtinių Valstijų valstybės sekretorius John Foster Dulles tikrai žymiai pasikeitė. Sunku net tikėti.

Bardamas Syngman Rhee, kam tas triukšmas kelia prieš paliaubų komisiją, pastebėjo, kad Rhee žygiai gali privesti prie karo. O jei kiltų karas, tai būtų naudojamos afofinės bombos.

Girdi, jeigu Korėja ir būtų išlaisvinta, tai ji būtų tinkama gyventi tik vabzdžiams. O to tur būt, sako jis, nenorėtų ir pats Rhee.

Šią pastabą turėtų įsidėmėti visi karo troškėjai. Jei norite būti vabzdžiamogiais, tai laukit karo. Nemanykit, kad sekantis karas atneštų prosperiją, kaip kad atnešė praėjusieji.

Ženevoje tautų atstovai tariasi, kaip pakinkyti atomus tarnauti žmonijos labui. Išrodo, kad tenai eina šioje tacia konkurencija — atominės energijos turinčių šalių mokslininkai nori parodyti, kurie iš jų turi geresnius būdus pakinkyti atomų taikiems reikalams.

Tokios lenktynės, be abejonės, didelis žmonių džiaugsmas. Gal netrukus labai ilgai, kol elektros lemputės sužibės ir tenai, kur jų visai nebuvo įmanoma įžiebt.

Kolonijinės šalys daug kalbėjo apie "pavergtų tautų išlaisvinimą", bet kada reikalas liečia jas pačias, tai kitas klausimas.

Britai, pavyzdžiui, baisiai nenori išeiti iš jų laikomų kolonijų. O žmonės spiria. Malajuose per rinkimus žmonės beveik vienbalsiai pasisakė už nepriklausomybę, išrinkdami visus, išskyrus vieną, nepriklausomybės šalininkus į seimą.

Portugalai baisiai nenori išeiti iš savo kolonijų Indijoje, kur jiems visai nepritinka būti.

Japonai plačiai paminėjo Hirošimos sukaiktį. Amerikoje buvo nutylėta, bet visur kitur buvo plačiai rašyta apie pirmą atominę bombą nūmetimą Japonijoje.

Vyriausybė laikosi, nenori atsizadėti atominę ginklų, bet jas smerkia visuomenė po visą pasaulį.

JUST. MARCINKEVIČIUS

Daina Apie Dainą

(Respublikinei Dainų Šventei)

Ją kaip valkatą slėpė
Naktuzėlė tamsi.
Ji lindėjo palėpėj,
Ji kalėjo rūsy.

Paskui arklą ji ėjo,
Suko dalgį plačiai.
Vai, skaudėjo, skaudėjo
Dainuželei pečiai!

Be namų, be gimtųjų
Savo žemėj sunku.
Ją kaip samdinę ūjo,
Vijo vargo taku.

Ji širdy pasiliko
Atvira kaip žaizda.
Supo lopšį iš tyko,
Lyg motulės rauda.

Ji sušaudyta mirė
Po egle, po sena...
Paprasta, kaip didvyrė,
Išdidi, kaip daina.

Kas pasakė, kad mirė?
Netiesa, netiesa!
Prisikėlė didvyrė
Su diena, su šviesa.

Prisikėlė gyventi
Ji laisva ir šviesi.
Statė, kūrė ir šventė
Kaip visi, kaip visi.

Per Tėvynę, per plačią
Nuskambėjo jinai.
Tarsi laukiamą svečią
Ją sutinka nūnai.

Ir visur su ja eina
Laimė, džiaugsmas sykiu.
Aš tad liaudžiai ir dainai
Savo galvą lenkiu.

Pa

Pietų K
Syngman
pyko ant
howerio.

Kalbėda
mente jis
senhoweri
rokai pasi
meriką ir
karus dėl
je susitari

Anot jo,
munizma
merikai p
je taikiai g
mokratinės
vadovo ve
Tarybų Sa
nizma...

Atrodo,
stoti va
dai vesti,
kė visus t
vietai bus
geležinės

Įsivaizdi
naujas kr
išves "den
į laisvė!..

Juokai
galime už
man Rhee

Ir Doni
palydovą!
Jam pr
tarpe žym
Kardelis i

Taigi,
man Rhee
sidarys, n
turi savo
amerikona
ginklų!..

O VLIK
da paduod
ferencijos
vo...

Korespo
su jo virš
ti, tų virš
Visi jie b
vietą, visi
žino kur.
sislėpė.

Girdi, o
kėlį kur
neturi laik
tuojau pa
Girdi, k
bus... VI
savo suvil
sakyti...

O tuo t
džiųjų Že
pradžia t
mui tęsian

Atsistek
viskas taip
Štai, da
dalinasi v
kaip atom
ti.

Tarybų
modelį sav
elektrinės,
plahus, ka

Pastabos

Pietų Korėjos prezidentas Syngman Rhee smarkiai užpyko ant prezidento Eisenhowerio.

Kalbėdamas savo parlamente jis išpeikė prez. Eisenhowerio politiką ir gerokai pasiburnojo prieš Ameriką ir bendrai visus Vakarų dėl padarytų Ženevoje susitarimų.

Anot jo, krusada prieš komunizmą jau subliūskus. Amerikai pasisakius Ženevoje taikiai gyventi, visos „demokratinės“ jėgos lieka bevadovai vesti krusadą prieš Tarybų Sąjungą ir komunizmą.

Atrodo, kad jis yra linkęs stoti vadovybėn tai krusadai vesti, nes jis karštai šaukė visus tęsti kovą, kol „sovietai bus atgal suvaryti už geležinės uždangos!“

Isivaizdinkit! Atsiranda naujas krusadierius, kuris išves „demokratinį pasaulį“ į laisvę!

Juokai juokais, bet mes galime užtikrinti, kad Syngman Rhee nebus vienas.

Ir Donkichotas gi turėjo palydovą!

Jam pritaro daug, o ju tarpe žymiausias tai Jonas Kardelis ir Pranas Alšėdas!

Taigi, pasekėjų ir Syngman Rhee atras, armija susidarys, nes gi kiekvienas jų turi savo vaiską... Tik kad amerikoni duotų dolerių ir ginklą!

O VLIKas, kaip DP spauda paduoda, po Ženevos konferencijos vidurių ligą gavo...

Korespondentai, norėdami su jo viršinkiniais pasikalbėti, tų viršinkų nepagauna. Visi jie bėgioja iš vietos į vietą, visi skuba, bėga ir nežino kur. Daugelis visai pasislėpė.

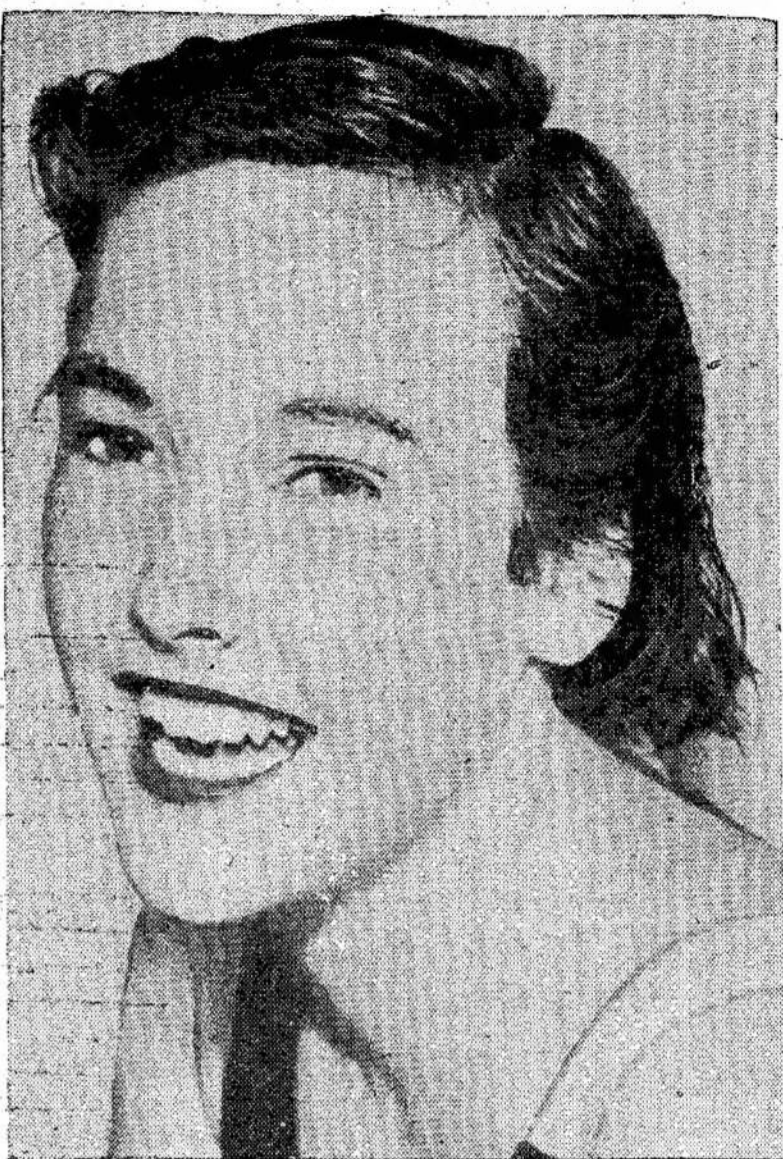
Girdi, o jei kurį viršinką kėlį kur užklumpa, tai tas neturi laiko kalbėtis, skuba, tuojau pabėga...

Girdi, blogai, karo nebebus... VLIKas nebeturi ką savo suviltiems žmonėms besakyti...

O tuo tarpu keturių didžiųjų Ženevoje padaryta pradžia taikiam sugyvenimui tęsiasi toliau.

Atsistebėti negalima, kad viskas taip greitai pasikeitė. Štai, dabar Ženevoje jau dalinasi visomis paslaptimis kaip atominę jėgą pakinkyti.

Tarybų Sąjunga atvežė modelį savo atominės jėgos elektrinės, Amerika patiekia plahus, kaip atominę jėgą ji

Shirley Cambell, Fergus, Marilyn Bell, bet nepavyko. Ontario, plaukikė, kuri neseniai bandė perplaukti Ontarijos ežerą greičiau, negu

Ką Kiti Rašo

Apleisti Siratukai

Šveicarų laikraštis „Der Tag“ ir francūzų laikraštis „Le Monde“, rašydami apie Ženevos konferencijos pasekmes, nurodė, kad rusai, francūzai ir britai pripažįsta dabartinį Europos stovį ir rubežius. Amerikiečiai taipgi sutikę nevertoti jėgos tai padėčiai pakeisti.

Vienatinis lieka klausimas, tai Vokietijos suvienijimas.

Brooklyno „Darbininkas“, tai paminėjęs, pastebi: „Europos status que esąs įšaldytas. Vadinasi, ant tos įšaldytos padėties, ant ledo, rengiamasi statyti taikos rūmus“.

Amerikietis tėmytojas St. Olso pas darė išvadą, kad ir Amerika apleido „sateli-

pasirengusi užkinkyti, Britanija taip pat iškelia viešumon, ką ji toje srityje yra atsiekusi.

Visi džiaugiasi daromu progresu į pažangą, visi linksmi, kad karo pavojus atslūgo. Tik Syngman Rhee ir „vaduotojai“ susikrimto.

Tačiau taip visur ir visados yra, kad kada rytas prašvinta gyvenimu, tai visi juo apsidžiaugia, o tik eibės parazitų ir kitokių žmonių priešų šelsta, kad kūrybinis darbas pastoja jų niekystėms kelią.

Z. J.

— Lenkiją, Čekoslovakiją ir kitas. Visi jaučia, kad jų „neišlaisvins radijo propaganda ir rinkiminės kalbos“.

Buvę „satelitų“ valdininkėliai, gyvenę Anglijoje ir Amerikoje, dabar graudžias ašaras lieja dėl nelaimingos jiems padėties. Pasilieka jie visų apleistais siratukais.

Ne geresnėje padėtyje ir smetoniniai „diplomatai“.

Grigiškis, Laisvėje.

Naujieji Reiškiniai

Stebuklų stebuklas! Valsitybės departamentas steigia specialų skyrių, kurio uždavinys bus tvarkyti mūsų kultūrinius santykius su socialistiniais kraštais, ypatingai su Tarybų Sąjunga, — kaip ir mūsų atsakymas į sovietinį VOKS. Dideli planai „kaba ore“, kaip tai išsireiškia ma anglų kalboje — Amerikos negrų operetinė trupė gastroliuosianti Sovietuose su Gershwinu „Porgy and Bess“, tarybinis baletas atvyksias čia, Menuhinas duos smuiko koncertus Maskvoje, Oistrachas New Yorke ir dar...

Beje, būtų klaida manyti, kad kultūrinių santykių gerinimas siekia vien suartinėti abi puses. Ne, šalia to reiškiams ir kultūrinės konkurencijos elementas, per kultūrinį kontaktą propaguoti savo ideologiją, rodyti savo pranašumą.

Tai visai natūralu, to sie-

kia abi pusės. Gerai, puiku. Tegul nuo dabar visa kova tarp mūsų šalies ir Sovietų vis labiau reiškiams kultūrinėje plotmėje — ir pasaulis plos katučių. Geriau negu tas įgrisęs šaltasis karas su jo slėgiančia atmosfera, tikriausiai geriau, negu karšto karo pavojus. — A. Šilėnas, Laisvėje.

Šaltojo Karo Padaras

Francūzų laikraštis „Le Monde“, rašydami apie Ženevos konferenciją, pastebėjo, kad toje konferencijoje daugiausia pralaimėjo Vakarų Vokietijos kancleris Adenaueris. Girdi:

„Kancleris Adenaueris yra grynas šaltojo karo padaras. Kai tas šaltasis karas baigsis, Adenaueris bus vėl tas, kas jis buvo: burmistras; burmistras Koelno, praplėsto iki visos vakarų Vokietijos dydžio. Jis nebebus antikomunistinio kryžiaus karo riteris“.

Francūzijos valdiškuose rateliuose šis laikraštis turi nemažai įtakos, ypač užsienio politikoje. Jo žodis esąs pusėtinai svarus.

„Le Monde“ pranašauja, kad amerikiečiai neatsilygins Adenaueriui už patarnavimą. „Vakarai gali pirktis saugumą net atsisakymu nuo Vokietijos sujungimo“.

Šaltojo karo padaras, girdi, gali baigti savo karjerą taip greitai, kai tik šaltasis karas baigsis. O „Le Monde“ mano, kad ašltasis karas jau eina prie pabaigos.

Ne tik Adenaueris, bet visa ruja čia atbėgusių buvusių valdininkų, kuriuos iki šiol Washingtonas globojo, gali susilaukti dar prastesnio likimo, tokio likimo, kokio susilaukė caristiniai ir kerenskiniai valdininkai.

Lietuviškiems „vaduotojams“ taipgi ateina smūtnos dienos. — Laisvė.

Malajos Kelias į Nepriklausomybę

Britanijos valdžia nesitikėjo, kad Malajos gyventojai parodys tokį vieningumą ir tokią stiprią valią savo žygiuose už nepriklausomybę. Iš 52 atstovų, kuriuos Malajos gyventojai turėjo teisę išrinkti seimam, tik tai vienas pritaria britų imperialistam. Visi kiti stoja už nepriklausomybę. Britų valdžia neleidžia Malajos žmonėms išrinkti visus seimo atstovus. Apie pusę jų ji pati paskyrė. Paskirtieji atstovai nereiskia liaudies valią.

Rinkimus laimėjo sąjunga, kuri atstovauja tris pamatinius gyventojų sluoksnius — malajiečius, kinus ir indus. Jie susimetė į trilypę sąjungą ir laimėjo.

Ligi šiol, pranešimuose iš Malajos mes nuolat girdėdavom apie banditus, plėšikus ir teroristus, kurie operuo-

ŠYPSENOS

Taip, Bet...

„Jums nėra pavojaus,“ ramino gydytojas ligonį. „Aš pats turėjau tokį pat skaudulį.“

„Taip,“ atšovė ligonis, „bet jūsų gydytojas nebuvo tas pats“.

Gera Priedanga

„Ar teisybė, kad dar nebuvai aplankyti savo sūnaus po to kai jie apšvedė su mano sesers dukteria?“ klausia kaimynka.

„Taip, teisybė“, atsakė moteris visai nesivaržydama. „Laukiu, kada pakviesi į krikštynas. Matote, gramma yra mieliau laukiama, negu uošvė“.

Teisinga Moteris

Už kelių savaičių po to, kai apdraudęs kompanija sumokėjo jai \$800.00 už pavogtas brangenybes, moteris suradė tas brangenybes vienoj šėpoj paslėptas. Tuoj po to apdraudęs agentūra gavo sekantį laišką:

„Nemanau, kad būtų teisinga pasilaikyti brangenybes ir gautą apdraudą, tad aš pagalvojau, kad jums bus malonu žinoti, jog aš tuos \$800.00 pasiunčiau Raudonajam Kryžiui“.

ja džiunglėse ir būk tai neduoda ramybės Malajos gyventojams. Teroristais britai vadindavo Malajos išlaisvinimo armiją. Tokia armija yra ir ji seniai veikia.

Trijų tautybių sąjunga, kuri laimėjo rinkimus, demonstrodama didžiausią visų vieningumą, į išlaisvinimo armiją žiūri, kaip į savo kovos draugus. Sąjunga nori su ja susitart, kad karas būtų baigtas amnestijos pagrindu. Susitarimas su išlaisvinimo armija galimas ir reikalingas.

Malajos sąjunga stoja už Malajos nepriklausomybę. Prie nepriklausomybės bus einama palaipsniui. Iš pradžių bus reikalaujama, kad britų aukštasis komisijonierius negalėtų vetuoti seimo nutarimų. Vyriausias autoritetas turi priklausyti seimui, o ne komisijonieriui.

Malajos žmonės žengia į politinės nepriklausomybės pozicijas. Britanija turės nusilenkti, kaip ji pirmiau nusilenkė kitoms savo kolonijoms. Kova, pareikalavusi tiek daug aukų, apsilavinuos pilna pergale. — Vilnis.

BONN. — Vakarų Vokietija pradeda smarkiai konkuruotis su Britanija eksporte.

Kai kuriose srityse vokiečiai baigia vyti, o kai kuriose jau pralenkė.

Persilaužimo Metai

J. YLA

Fašizmo pasirojimas sutruškinti demokratines šalis ir Tarybų Sąjungą ir užviešpatauti visame pasaulyje buvo sutruškintas begailestingai. Ne tik kad Vokietijos, Italijos ir Japonijos jėgos buvo priverstos besąlyginiai pasiduoti, bet ir jų lyderiai buvo sunaikinti. Hitleris, pats didžiausias fašistinės ašies lyderis, susidegino savo urve Berlyne, Musolinį sugriebę partizanai pakabino kojomis aukštyn. Hirohito išsisuko, bet ir tas buvo gerkai pažemintas, atimta "dieviškoji" galia. Antraeiliai lyderiai buvo nuteisti ir pakarti kaip kariški kriminalistai, o kai kurie nelaukė nei to — patys susinaikino.

Tokio sutruškino, tokio negarbingo galo tur būt neturėjo nei viena šalis visose istorijoj.

Nežiūrint to, fašizmas vis tik nebuvo visai sunaikintas. Jis tuojaus apsižiūrėjo ir surado kelius tęsimui kovos. Jiems tarnavo tam tikros ap-
 ūinkybės.

Kadangi prieš fašizmą kariavo koalicija socializmo ir kapitalizmo, tai toj koalicijoj buvo nemažai nepasitikėjimo. Pačiame karo įkarštyje buvo tokių, kurie galvojo, kad Vokietija ir Tarybų Sąjunga vieną kitą susinaikins. Girdi, tada Anglija ir Amerika apsidirbs su abiemis. Buvo vadovybėje tokių, kurie visomis keturiomis priešinosi atidarymui antro fronto. Tik kada Tarybų Sąjunga pasirodė daug galingesnė, negu buvo manoma, buvo pradėta nerimastauti ir skubintis, kad užbėgus Tarybų Sąjungos jėgoms už akių. Buvo bauginamasi, kad raudonarmiečiai gali pasiekti Anglų kanalą.

Bet ir tuomet buvo visokių planų. Vieni, su Čiorčilu priešakyje, norėjo eiti per Balkanus, kad užkirsti kelią raudonarmiečiams. Tik velionis Rooseveltas nedaleido prie tokių aiškaus ardyko koalicijos. Jis matė, kad tai būtų vakarinių sąjungininkų manevras ne prieš Hitlerį, o prieš savo sąjungininką, daugiausiai paaukojusį šioje kovoje.

Čiorčilo išsireiškimas, kad jis buvo davęs įsakymą ne naikinti vokiečių ginklą, nes gali reikti jų vokiečiams, atsitikime susikirtimo su Tarybų Sąjunga, rodo, kaip galvojo jis ir daugelis kitų vakariečių pusėj.

Tad nedvyvai, kad fašistai, dar tebekabant jų didiesiems lyderiams ant kartuvių, tuojaus pradėjo giedoti visokiais balsais. Atsidūrę Vakaruose, jie pradėjo baisiausią propagandą prieš Tarybų Sąjungą.

Jie toli pralenkė ir patį Gebelsą. Ant jų malūno tuojaus užpylė vandens Čiorčilio kalbą Amerikoje, o dar daugiau juos padrašino Trumano doktrina sulaikymui bolševizmo. Taip ir išsivystė šiltas karas tarp fašizmo ir demokratijų į šaltą karą tarp buvusių sąjungininkų tame kare.

Amerikos reaktionieriams didelį akstiną davė tas faktas, kad Amerika turėjo atomines bombas. Ištempimas nuolatos buvo didinamas. Vakarų diplomatai zujo su planais sudaryti viso pasaulio bloką prieš socialistinį sektorių. Ypač po to, kai Kinijos nacionalistai, palaikomi amerikiečių, buvo visai sužlugdyti.

Giškai tebeima, kas pirmas pradėjo karą Korėjoje, bet nei vienas bešališkas stebėtojas nemano, kad jį pradėjo šiauriečiai. Korėjos karą pradėjo pietiečiai su Syngman Rhee priešakyje. Jie veikiausiai turėjo, kad ir neoficialų, Amerikos politikierių palaikinimą. Tokios prie-
 kabės buvo reikalingos dėl pagyvinimo šaltojo karo. Tai buvo gera proga įžiebtį kito karo kibirkštį.

Bet ir čia, kaip ir Hitleriui, Musolinui ir Hirohitui, neišėjo taip, kaip buvo manyta. Liaudies pasiryžimas ir narsumas pasirodė daug didesni, negu buvo manoma. Vietoj to, kad šiauriečiai subyrėtų, į kelias dienas subyrėjo Rhee "respublika". Vietoj to, kad šiauriečiai šauktųsi pagalbos, turėjo šauktis pagalbos pietiečiai.

Amerika, pasikinkius į Jungtinių Tautų vežimą, stoji ginti Rhee. Aišku, tada turėjo kas nors padėti ir Šiaurės Korėjai. Jai stoji į talką Kinijos liaudis. Susirėmė milijonai kareivių. Ir štai, visos Jungtinės Tautos negalėjo nugalėti šiauriečius, palaikomus Kinijos savanorių. Priešingai, vos nepriklauso Jungtinės Tautos.

Prastai ėjosi francūzams Indokinijoje. Kaip ten viskas užsibaigė, jau visiems žinoma.

Na, ir su atominėmis bombomis išėjo kitaip, negu buvo manoma: Tarybų Sąjunga pasigamino daug anksčiau, negu buvo manoma.

Nemažesnės svarbos reiškinium buvo tas faktas, kad šimtai milijonų žmonių pasirašė po apeliacija prieš atomines bombas.

Atsiranda daug tautų, kurios linksta prie neutralumo. Įvyksta Bandungo konferencija.

Ir taip, diena po dienos, antitarybinis frontas pradėjo silpnėti. Fašistiniai ele-

mentai pradėjo verkšlenti, kad juos išduoda.

Pastaruoju laiku Tarybų Sąjungos politika pašalinimui karo pavojaus dar labiau susilpnino reakcijos frontą.

Dabar dar negalima sakyti, kad viskas jau gerai, kad pavojaus nebėra, bet kiekvienas gali matyti, kad šie metai yra persilaužimo metais. Fašizmo ir reakcijos planas atnaujinti karą, kurį taip negarbingai prakišo Hitleris ir Musolinis, žlunga. Taikos jėgos paima viršų.

Fašistukai, likę Hitlerio ir Musolinio Gebelsiukai, baidosi verkia ir šaukia, kad demokratijų lyderiai "išduoda pavergtas tautas". Tikrumoje, tai jie neišduoda jokių tautų. Jei galima išdavi-

O Kaip Gi Su Jomis?

Anglija ir Amerika, didžiosios vakarinės jėgos, labai daug kalba apie Tarybų Sąjungos "satelitus". Nuolatos varoma propaganda, būk Tarybų Sąjunga turi po savo letena daugelį šalių. Ypač daug burnojama dėl Pabaltijos šalių. O kaipgi su pačia Anglija ir Amerika?

Anglai, pavyzdžiui, nenori išeiti iš Malajų, Kenjos, Kipro salos ir kitų vietų. Štai kas dedasi Kipro saloj. Ten gyvena 400,000 graikų kilmės žmonių ir 100,000 turkų kilmės žmonių. Britų ne daug. Graikai nori, kad būtų leista salai tapti Graikijos dalimi. Turkai, žinoma, nori susijungti su Turkija. Beveik niekas nenori, kad sala būtų britų valdžioje. Ką daro anglai? Ar jie rengiasi patenkinti žmonių norus? Ne.

Štai ką apie britų nusistatymą rašo Star Weekly, Toronte išeinąs savaitraštis:

"Nėra nei mažiausios progos, kad turtinga sala būtų atiduota Graikijai ar Turkijai. Britanija paskelbė savo nusistatymą būti saloje ir atkėlė daugiau policijos rezervų palaikymui tvarkos.

"Britanijos griežtumas yra dėl strateginių priežasčių. Tolimesnis likvidavimas imperijos šioj srityj rimtai pakentktų Britanijos didžiajam planui dėl Vidurryčių apgy-nimo".

Toliau laikraštis nurodo, kad po to, kai Britanija sutiko pasitraukti iš Suez, Kipro sala pasidarė dar svarbesnė dėl apsaugojimo strateginių aliejaus laukų Persijos įlankos apylinkėje.

Ant Kipro salos Amerika budavosianti didžiulę oro bazę.

Taigi, Anglija ir Amerika valdo daugelį kolonijų ir "nepriklausomų" šalių ne todėl, kad žmonės prašytų, bet todėl, kad joms diktuoja strateginiai interesai. Kur

vadinti, tai jie išduoda tuos visus, kurie Hitleriui ir Musolinui pralaimėjus "pavirto demokratais" ir "liaudies draugais".

Fašizmo galva buvo nu-sukta Berlyne. Jo liekanos, tačiau, dar sparėsi ir rėkavo, kad tik atnaujinus karą. Tai buvo didžiausias pavojus visai žmonijai. Jei tas būtų pavykę, Hitleris ir Musolinis būtų laimėję, nors jie jau supuvę žemėse. Bet padėtis vystosi taip, kad neišrodo, jog fašizmas beįstengtų atsigauti.

Taika laimės, jei žmonės paims jos reikalą į savo rankas. Kas taip sakė? Taip sakė velionis J. Stalinas. Kiek išminties tuose žodžiuose. Žmonės, išsijudinę kovon už taiką, laimi.

žmonės to "nesupranta", tenai armijos bando "itinkinti".

Dabar eikime kiton pusėn. Jeigu Tarybų Sąjunga būtų Pabaltijos šalyse tik dėl strateginių sumetimų, tai ji darytų kaip tik tą pat, ką daro ir Anglija su Amerika. O Tarybų Sąjunga tokių priežasčių yra, kuomet Amerika, Francija ir Anglija laiko savo kariuomenes Vokietijoje.

Bet Pabaltijos šalys yra visai kas kita, negu Kipro sala ar Malajai. Pabaltijos šalyse įvyko pasikeitimas. Fašistinėms valdžioms išsinešus į Vokietiją, susidarė liaudies valdžios. Žmonės per balsavimus pasisakė už tary-

TRUPINIAI

Jungtinės Valstijos ir kai kurios kitos šalys suvertė Pietų Korėjon virš \$1,000,000,000 po karo, bet situacija tenai eina blogyn.

Mažas Rhee maišas, bet atrodo, kad jis be dugno.

Tėviškės Žiburiai skundžiasi, kad dipukų idealai sudužę helyginant kaip puodai.

Matyt tie idealai buvo moliniai.

Lietuvių veiksniai Ženevoje "Lietuvos bylos" nei iš vietos nepajudinę.

Nekokie iš jų veiksniai.

Sako Belgijos krikščionys pradėjo reikalauti socialinių reformų: penkių dienų darbo savaitės, mažiausia 40 santimų į valandą, vaikų priedų ir t. t.

Jie tur būt užmiršta, kad turtingam bus sunku patekti į dangų.

Kunigas J. Tadarauškas sako, kad nėra abejonės, jog Marija buvo paimta į dangų su kūnu.

Ar negalėtų jis paaiškinti, kur tas dangus yra?

Dr. Šaipokas

binę santvarką. Jų rinkti žmonės prašė priimti TSRS. Žmonių rinkti atstovai valdo tas šalis.

Kam kam, bet Anglijai ir Amerikai, kurios daugiausia kontroliuoja svetimų žemių, reiktų mažiau kalbėti apie kitų šalių pavergimą.

Darbininkas

Maid of the Mist No. III. Tai naujas laivas, kuris vežios žmones prie Niagaros vandenpuolio. Čia jis matomas nuleidžiant į vandenį. Anksčiau plaukiojusieji sudegė.

Iš Pe Jaun

(Lenk linis miau

Varšuvie gai ir sve saulio jau stovus, at saulini jau festivalį už tē.

Vienamē stitko 3 tū tų iš Voki nės Respu jos Federa Jie vienin racija, kad maš festiv vaujamas kietijos de

Vidurdie viai emē ri didingū J. Kultūros i

108 šalių kurios del žiavo) išsi ir su dain

nužygiavo dionō link rymo iškil

Sventišk stadione i valio atida daugiaur k žiurovy.

Į iškilmi jos Jung partijos C torius B. B

Reišk dukte Labai noti a

Reišk dukte

F. J. J. J. A. J. M. J. J. L.

Iš Penkto Pasaulinio Jaunimo Festivalio

(Lenkijos sostinėje Varšuvėje įvyko Penktas Pasaulinis Jaunimo Festivalis, trukęs savaitę laiko. Žemiau telpa Eltos pranešimas apie jo atsidarymą.)

Varšuviečiai džiaugsmingai ir svetingai sutiko pasaulio jaunosios kartos atstovus, atvykusius į V pasaulinį jaunimo ir studentų festivalį už taiką ir draugystę.

Viename miesto rajone susitiko 3 tūkstančiai delegatų iš Vokietijos Demokratinės Respublikos ir Vokietijos Federalinės Respublikos. Jie vieningai priėmė deklaraciją, kad Vokietijos jaunimas festivalyje bus atstovaujamas kaip vieninga Vokietijos delegacija.

Vidurdienį festivalio dalyviai ėmė rinktis aikštėje prie didingų J. V. Stalino vardo Kultūros ir mokslo rūmų. 108 šalių delegacijos (kai kurios delegacijos dar važiavo) išsiriškavo kolonomis ir su dainomis bei muzika nužygiavo Dešimtmečio stadiono link į festivalio atidarymo iškilmes.

Šventiška papuoštame stadione į iškilmingą festivalio atidarymą susirinko daugiau kaip 70 tūkstančių žiūrovų.

Į iškilmes atvyko Lenkijos Jungtinės darbininkų partijos CK pirmasis sekretorius B. Bierutas, Valstybės

tarybos pirmininkas A. Zavadskis, Ministrų tarybos pirmininkas J. Cirankevičius, Lenkijos maršalas K. Rokosovskis ir kiti įžymūs Lenkijos Liaudies Respublikos valstybiniai veikėjai. Taip pat atvyko TSRS ambasadorius Lenkijoje P. K. Ponomarenko, Varšuvoje akredituoti diplomatiniai atstovybių vadovai, o taip pat daugiau kaip 600 užsienio žurnalistų.

Lygiai 16 valandą fanfaros praneša apie festivalio dalyvių parado pradžią. Iš pagrindinio tunelio priešais vyriausybę tribūna išeina vėliavnešiai. Jie neša festivalio emblema, Pasaulinės demokratinio jaunimo federacijos ir Tarptautinės studentų sąjungos vėliavas, daugybę žydrųjų vėliavų. Už jų eina tarptautinių jaunimo organizacijų vadovai ir Pasaulinio festivalio Tarptautinio komiteto nariai. Po to žygiuoja jaunimo delegacijos.

Eisenos dalyviai dainuoja dainas, šoka, girdėti muzika, vieningi šūkiu: "Taika!", "Draugystė!", "Vienybė!".

Karštais plojimais stadio-

ne susirinkę žmonės sutinka Kinijos Liaudies Respublikos delegaciją. Jos sudėtyje — 730 jaunuolių ir merginų. Žengia Prancūzijos jaunimas. Šios kolonos priešakyje žengiančiųjų tarpe — pagarsėjusi prancūzų tautos didvyrė Raimonda Djen.

Žygiuoja grupė Ispanijos jaunimo, kurių tarpe yra jaunuolių, pirmą kartą atvykusių tiesiog iš Ispanijos. Japonijos delegacija, susidedanti iš 95 atstovų, priklausančių 18 jaunimo organizacijų, neša baltą vėliavą, kurioje japonų ir anglų kalbomis įrašyta: "Niekada Chimosima neturi pasikartoti".

Stadione aidi galingos ovacijos ir sveikinimų šūkiu visomis kalbomis, kai stadiono take pasirodo tarybinio jaunimo delegacija.

Festivalio dalyvių paradas baigiasi Lenkijos jaunimo delegacijos eitynėmis. Ją karštai ir ilgai sveikina žiūrovai ir draugai iš užsienio. Lenkijos jaunimas prideramai sutiko festivalį. Gamybiniame lenktyniavime festivalio garbei dalyvavo daugiau kaip 2,300 tūkstančių jaunųjų Lenkijos patriotų.

Iškilmingas paradas pasibaigė. Kalbą festivalio dalyviams pasakė V Pasaulinio jaunimo festivalio Tarptautinio komiteto pirmininkas Bruno Bernini.

Mes, pasakė jis, atstovaujame įvairioms socialinėms sistemoms, įvairioms kultūroms, įvairioms tradicijoms. Vienok visus mus vienija ir įkvepia bendras taikos, draugystės ir laimės siekimas. Nepaisant visų skirtumų tarp mūsų, mes artimi vienas kitam širdimi.

Mes atvykome čia iš viso pasaulio ir išreiškiame viso pasaulio viltis.

Esame įsitikinę, kad dar labiau sustiprinsime mus vienijančius draugystės ryšius, mūsų vienybę kovoje už taiką, už šviesią žmonių ateitį.

Lenkijos vyriausybės ir visos lenkų tautos vardu festivalio dalyvius sveikino Lenkijos Ministrų tarybos pirmininkas J. Cirankevičius. Jis pareiškė esąs įsitikinęs, kad jaunimas įneš savo prideramą indėlį į didįjį taikos reikalą.

Į orą pakyla balandžių būrys.

Bet štai tribūnose vėl pasigirsta plojimai. Susirinkusieji sveikina jaunimo grupę, kuri pristatė tarptautinę estafetę festivalio garbei. Komiteto pirmininkas Bruno Bernini skelbia V pasaulinį jaunimo ir studentų festivalį už taiką ir draugystę atidarytu.

Vėl aidi fanfaros. Ant aukšto stiebo plevėsuoja festivalio vėliava. Iškilmingai skamba demokratinio jaunimo himnas. Jį gieda dešim-

Heinz Unger, vienas iš koncertų duktorių, lenkiasi publikai Varsity arenoj, Toronte, kur vyksta Promenade koncertai

kas ketvirtadienį. Koncertai perduodami per radio ir televiziją. Jie tęsis iki rugsėjo 15 d.

Vancouveriečių žinios

Drg. Durneika pranešė man, kad yra sužeistas mūsų spaudos rėmėjas Antanas Plaušinis, jam prie darbo nulaužė kojas. Dabar jis gydomas St. Paul ligoninėje, Vancouver, kambario numeris 406. Reikalinga sužeistą draugą aplankyti. Drg. Plaušinis turi artimų giminių Hamiltone ir Montreale.

Draugas Durneika taip pat sugrįžo iš ligoninės neseniai, jam sužeidė strėnas kiek seniau, bet dirbti dar vis negali. Nors jam paskyrė pensiją, bet ji tokia maža, kad vos tik užtenka būtų apmokėti. Panaši padėtis, laukia kiekvieną darbininką.

Turime reikalauti, kad negalintiems dirbti ir bedarbiams būtų pilnas žmoniškas užlaikymas.

Trečią pavyzdį susitikau rugpiučio 7 d. darbininkų piknike, tai drg. Simonas Paulovas. Jam įlaužė strėnas prie miesto darbo. Išgulėjo ligoninėje virš tris metus, o dabar jau virš metai, kaip kėdėje su ratais turi važinėti, nes kojos suparalizuotos. Na, ir ką gi žmogus gauna? Nei pusės savo buvusio uždarbio. Sako man Simonas: "Gerai, kad pajėgiau išsimokėti stubą prieš susizeidimą ir mergaitės jau užaugo, o dar ir žmoną turiu gerą, kad mane prižiūri. Jei ne tos trys aplinkybės, tai prapuošęs, brolau".

British Columbia provincijoje "Compensation" fondas jau yra virš \$50,000,000 ir vis augs. Kai kurie "Compensation Board" nariai, nors sveiki, gauna su virš po \$1,000 į mėnesį, o kada reikia pagelbėti sužeistą darbininką, iš kurio prakaito, kraujo ir kančių tas fondas

tys tūkstančių draugų visomis pasaulio kalbomis. Šventė stadione pasibaigė Lenkijos jaunimo pasirodymais. Žaliojoje vejoje savo meistriškumą parodė lenkų gimnastai ir šokėjai.

(ELTA)

sukrautas, tuomet primeta trupinius.

Kaip gi leidžia vasarą tie, kurių nelaimė dar nepasiekė:

Ukrainiečių piknike susitikau senai matytą draugę Onutę Brūzgienę iš Blairmore, Alberta, ir jos dukrelę Bronice, jas į pikniką atsivežė drg. Mathus. Klausiu, kaip sekasi gyvenimas mano buvusiems bendradarbiams anglių kasyklose Coleman, Blairmore, Bellevue, Hillcrest?

Atsakymas tiko visoms anglių kasykloms Kanadoje: Coleman International kasykla ir Hillcrest uždaryta visiškai, kai kurie gavo darbus Fernie, B. C., ir važiuoja į darbą apie 50 mylių. Kitos kasyklos, kaip Blairmore miestelyje ir Bellevue, dirba po dvi ar tris dienas į savaitę, tai negali skaitytis nei dirbantis, nei bedarbis, kaip sakydavo Lietuvoj: "Nei pakartas, nei paleistas". Nėra plano, nėra tvarkos, eikvojama gamtos turtai ir žmonių gyvenimas.

Draugės Brūzgienės išleistuvių proga buvo suruoštas suėjimas pas Petrą ir Onę Mathus. Koncertinę dalį išpildė Broniukė, Bruzgu duktė, ant akordiano. Ji pasirodė ne vien graži mergina, bet ir gera grojikė. Su daina pritarė Arnoldas Mathus.

Drg. Paul Junas atsinaujino prenumeratą ir paaukavo \$2.00 dėl Liaudies Balso. Jo pareiškimas yra tipiškas, kas liečia įvairius suėjimus ar pagėrimus:

"Matai, Algirdai, aš gėrimo nemėgstu už tat ir į daugelį parengimų neinu, bet jei ne ši 'partė,' tai būčiau dar laikraščio neatsinaujinęs, vis užimtas ir užimtas, mat darbui galo nerasi, o susitikti žmones, pasikalbėti yra labai naudinga".

A. G.

Mirus

Onai Minotienei

Reiškiame gilią užuojautą jos vyrui B. Minotui, dukterims ir giminėms. Labai apgailestaujame, kad per vėlai teko sužinoti apie mirtį.

G. M. Samoškai

Mirus

Onai Minotienei

Reiškiame gilią užuojautą jos vyrui B. Minotui, dukterims, giminėms ir artimiesiems

F. A. Suplevičiai	J. E. Petrauskai
J. A. Rutelioniai	B. E. Juraičiai
J. A. Lesevičiai	B. V. Kvietinskai
J. A. Brakniai	J. M. Smetonai
A. K. Liokaičiai	S. U. Doveikiai
J. E. Urbanavičiai	M. P. Šuplevičiai
M. M. Gudai	J. M. Pelakauskai
J. V. Vekteriai	B. Šalčiūnas
J. J. Vilkėliai	V. Sapkauskas
J. S. Petroniai	J. M. Čeponių šeima
L. P. Kisieliai	H. Morkevich

Montreal, Que.

Montrealo žinios

Pakėlė Kavos Kaina

Kava, kurią kiekviena šeima ir kiekviena diena naudoja, buvo jau gana brangi pirmiau, bet šiomis dienomis maisto parduotuvės pranešė, kad pakelia dar aukščiau jos kainą, po 4 c. ant svoro. Paprastai lig šiol mieste kavos svaras kainavo nuo \$1 iki \$107. Dabar reikės jau mokėti \$1.04 ligi \$1.11.

Pakilimas kainos ant kavos aiškinamas tuo, kad Brazilijoje šalčiai daug pažeidė kavos augalus. Tačiau nereikia ir sakyti, kad čia didelį nuosvorį turi ir didžiųjų monopolijų pelnagrobiskumas.

Numatomas Taksų

Pakėlimas ant Vandens

Montrealo mieste pravedus naują perkainavimą biznio ir nekilnojamo turto, tikslu, kad nuštatyti aukštesnį taksų lygį, spėjama, kad su tuo bus pakelti taksai ir ant vandens. Pakeltais taksais ant vandens, numatoma, kad miesto gyventojai sumokės daugiau apie \$500,000.

Torontas Negali Pavyti

Žmonių Skaiciam Montrealo

Vaduojantis Montrealo Ekonomijos ir Industrinio Išvystymo Biuro analizė, tai Montrealas kaip buvo,

taip ir pasiliks žmonių skaičiumi didesnis už Toronto miestą. Nors paskutiniu laiku abu miestai smarkiai plečiasi ir auga žmonių skaičiumi, bet Montrealas, sakoma, sparčiau auga. Sulig Biuro raportu, Toronto priemiesčiai auga žmonėmis, bet pats miestas per paskutinius 15 metų nė kiek nepaaugęs. Tuo tarpu Montrealo pats miestas auga ir priemiesčiai. Pagal paskutinę statistiką, gale pereitų metų Montrealas turėjo 1,065,000 žmonių. O iki kitų statistinių surašinių — 1961 m. — tikimasi pasiekti iki 1,173,500 žmonių.

Deja, biuro raportas pastebi, kad Toronte sumokama daugiau "income tax", negu Montreale, nežiūrint ir to, kad Montreale yra apie 4,883 industrinės įmonės, o Toronte tik 4,584. Tiesa, biuro raportas pateisina Torontą aukštesnes įplaukas tuo, kad ten randasi aukštesni industrijos centrai, kaip žibalo; aliejaus, apdraudus įstaigų ir tam panašiai. Tačiau dar prie to visvien turėtų būti pridėta, kad čia darbininkai mažiau uždirba negu Toronte.

Dar Padidino Policijos Jėgas

Pradžioje šio mėnesio Montrealo miestas priėmė dar 87 vyrus į policiją. Ir dabar miesto policijos jėgas,

įskaitant ir viršininkus, sudaro 2,331 vyrų. O prieš dešimtys metų, policijoje tetaravo tik 1,346 vyrai.

Atrodo, su tokia policinės apsaugos jėga, turi būti mieste tvarka ir ramybė. Deja, taip nėra. Plėšikavimas, vagystės ir netvarka auga taip lygiai, kaip ir policijos jėgos.

Uždraudė Pikietuoti

Košer Mėsos Parduotuvę

Aukštesniojo teismo teisėjas Stuart B. Ralston kiek laiko atgal uždraudė Amalgamated Meat Cutters and Butcher Workman (TLC-AFL) unijai pikietuoti košer mėsos parduotuvę ant Laurier avenue. Jis tą padarė vaduodamasis tuo, kad toje parduotuvėje nedirba nei 10 darbininkų.

Niauraitė Išvažiavo

Studijuoti Madas Paryžiu

Yura Niauraitė (Petro ir Marytės Niaurų dukrelė) išvyko į Paryžių, Francijoje, vieniems metams ten studijuoti ir pagilinti žinojimą naujų madų planavimui (fashion designing). Tai tur būt pirmą Kanadoje gimusi lietuvaitė bus taip aukštai pakilusi šios srities darbe. Geriausio jai pasisekimo.

Pagerbtas Prieš Vedybas

Kadangi Charles Guzevičius ruošiasi vedybiniam gyvenimui, tai prieš vestuves, jo artimi draugai ir giminės, rugpiūčio 12 d., surengė jam "Stag" parę, dalyvaujant gražiam būriui jaunų ir senesnių vyrų. Apart linkėjimų gero pasisekimo naujam gyvenime, įteikė dar ir dovanų.

Veda už gyvenimo draugę Eugeniją Gurklytę.

J.—

Kas Kaip Remia Liaudies Balsa

Detroito Lietuvių Radio Klubu nuoširdus atsiliepimas su \$500 dėl Liaudies Balso paramos padėjo savaitraščiui pabėgti nuo įsiskolinimo belaukiant rudens LB vajeaus. Visi Liaudies Balso draugai didžiai dėkingi detroitiečiams už tokį nuoširdumą link savaitraščio.

Iš Worcester, Mass., draugas D. G. Jusius rašo: "Draugai, čia čekis \$50.00. Tai liepos 4 d. Montello, Mass., įvykusio spaudos pikniko dalis pelno jums kaip auka savaitraščio paramai". Worcester-Montello draugai teisingai supranta sunkią ekonominę Liaudies Balso padėtį ir tikrai gražiai parėmė.

Brazauskai iš Richmond Hill, N. Y., atostogų proga lankėsi Liaudies Balso įstaiigoje ir paaukojo \$5.00.

S. F. Repšiai, Rodeny,

Ont., dėkodami jų 25 metų grįžus iš Windsor, kur dalyvavusiuose, paaukojo LB paramai \$10.00.

J. Lesevičius, Montreal, prisuntė nuo Pranės ir Seno Juozo po \$5.00 aukų.

Olga Shmkus, Miami, Fla., atostogų proga lankėsi LB raštinėje, užsiprenumeravo savaitraštį ir paaukojo \$10.00.

J. Užunariai, Windsor, Ont., lankėsi Toronte ir paaukojo LB paramai \$3.00.

Paul Ralis, Detroit, Mich., prisuntė naują prenumeratą ir \$4.00 surinktų aukų. Aukojo: A. Radzevičius \$2; J. Brazevičius ir Rapolas Sk. po \$1.00.

A. Grinkus, Vancouver, B. C., prisuntė atnaujintą prenumeratą ir nuo P. Juonas \$2.00 aukų.

A. Rušenienė, Toronto,

grįžus iš Windsor, kur dalyvavo Elenoros Svirplytės vestuvėse, pridavė nuo nuoširdžios LB rėmėjos Onutės Damskis, detroitietės, jos \$5 auką, taipgi \$5.00 surinktų aukų, kurias suaukojo: M. K. \$1.00 ir devyni rėmėjai po 25-50 ct. A. Rušenienė, džiaugdamosi maloniais įspūdziais ir naujomis pažintimis, prie O. Damskis surinktų aukų dar nuo savęs paaukojo \$2.00.

A. Dapkus, Baltimore, Md., atsinaujindamas prenumeratą, paaukojo \$1.50.

Visiems už aukas ir pasidarbavimą, širdingai ačiū.

Administracija

LONDON. — Airijos Respublikos Armijos nariai išplėšė ginklų ir amunicijos sandėlį. Išsivežė kulkosvaidžių šautuvų ir amunicijos.

Jeį Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, Šaukite

Virball Electric, Reg'd

Lietuvis Elektros Kontraktorius

Darbas Garantotas — Greitas Patarnavimas
Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas
Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis
Savininkas: Stasys Virbalas, Tel. DO. 3655

816 Jean Talon, W. Montreal

NAMŲ DEKORAVIMO KONTRAKTORIUS

Otto Ramanauskas

2520 Hochelaga St. Montreal Tel.: FA. 6474
Maliavojam, popieruojam, išlyginam grindis ir dekoruojam naujus ir senus namus.

WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas.

20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 Church Ave. TRENMORE 6679

VERDUN, QUE.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus Ligų, Akušerijos ir Venerinių Ligų

2537 PARK AVE. - Montreal - Tel. HA. 7623
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų

Parduodam Namus

PAROPINAM UGNIES, VAGYSTES, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t.t. APDRAUDĄ
PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROSERNES, MESINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS

Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški

Taipgi

Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus, Pastatytus 5-10 Metų Atgal

Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai Mes esame properčių ekspertai

REED'S REAL ESTATE

4834 VERDUN AVE., VERDUN

Tel. YOrk 5540; sekmadieniais ir vakarais po 8.30: TRenmore 1678

Mr. Russell O. Bennett, Manager
(Reed's Renting Service Reg'd)

"Kur Banguoja Nemunėlis"

Rašo Senas Generolas

Nemunas, tai Lietuvos upių tėvas, — sakome dažnai. Tiesa, Nemunas yra didžiausia upė Lietuvoje. Bet Nemunas prasideda ir baigiasi už Lietuvos sienų.

Nemunas savo pradžią ima apie 30 mylių į piet-vakarų nuo Minsko, Baltarusijoje, o į Kuršo Užlają, dalį Baltijos jūrų, įteka buvusioje Mažosioje Lietuvoje, kuri per šimtų metų buvo vokiečių rankose, o dabar yra dalimi Rusų Sovietinės Respublikos. Ir patsai vardas neturi lietuvių kalboje skambėjimo.

Nemunas turi 938 kilometrų ilgį, tai bendrai apie 550 amerikoniškų mylių. Nemunas iš pradžios vingiuotai teka į vakarų pusę, ten jis pereina taip vadinamą Baltijos aukštumą, kuri yra apie 500 pėdų virš jūrų lygumos. Kada jis pasiekia Grodną (Gardina), tai staigiai pasisuka į šiaurį iki Kauno. Nuo Kauno jau vėl plaukia į vakarų pusę. Artinantis Kuršo Užlajos, Nemunas plaukia žemomis vietomis, ten jo apylinkėje apie penktadalį ploto sudaro balos. Pagaliau jis suskyla į dvi šakas, pietinę, dabar vadinamą Matroska, ir šiaurinę — Rusnę. Pastaroji yra didesnė ir todėl skaitoma Nemuno tąsa. Artinantis Kuršo Užlajos, Rusnė vėl skyla į dvi šakas, kurių viena vadinasi Skirvytė, o kita Atmata. Čia Nemunas baigia savo kelionę, jo atnešti vandenys susilieja su Baltijos jūrų vandenimis.

Nuo Mosty miestelio, Baltarusijoje, Nemunas skaito-

mas tinkamu laivų plaukiojimui, tai yra, ant 600 kilometrų ilgio. Tiesa vietomis gultinis dugne smėlis arba didesni akmenys daro kliūčių. Dabar Lietuvos tarybinė vyriausybė Nemuną gilinina, tas kliūtis šalina. Tarpe Grodno ir Kuršo Užlajos yra giliausia Nemuno vaga. Augustavo kanalų sistemos pagalba Nemunas jungiasi su Bežza, o vėliau Narevo upėmis ir pagaliau su Visla. Bet kanalai nedideli.

Iš dešinės pusės į Nemuną įteka Merkys, Verkėnė, Streva, Vilija (Neris) ir kitos upės, pastaroji didžiausia. Iš kairės pusės — Uša, Rosa, Šara, Svičloč ir kitos.

Carizmo ir smetonizmo laikais, Nemunas nebuvo pajungtas žmonių gerovei. Juo plukdė tik medžius iš Baltarusijos ir Lietuvos miškų linkui Vokietijos. Laivelių pagalba susisiekimas nebuvo pilnai išnaudotas.

Prie tarybinės santvarkos visai keičiasi Nemuno svarba. Viena, jis visą laiką plaukia per Tarybų Sąjungos plotus. Antra, darbo žmonių valstybė stengiasi gamtos jėgas kuodaugiausiai pajungti liaudies gerovei. Todėl Nemuno vaga gilinama, laivų susisiekimas plečiamas, jo ir jo intakų srityje pravedamas drėkinimas ir kur reikia apsauginimas laukų ir pievų. Jau padaryta dideli planai pajungimui Nemuno vandenį dėl elektros jėgainių darbo. Viena jėgainė numatoma pastatyti Birštone ir Prienų srityje, kur Nemunas daro didelę kilpą. Taigi,

banguojantis Nemunėlis atėityje daug žada gero Lietuvos ir Baltarusijos liaudžiai. Žinoma, kol jis daugiau dirbs dėl žmonių gerovės, tai dar reikės nemažai darbo įdėti, kad Nemunėlis ne tik banguočiau, bet ir tarnautų žmonėms.

Kariniai Veiksmai Nemuno Srityje

Jau nuo senovės upės tarnavo žmonėms keliais, bet dažnai jos tarnavo ir apsigynimui nuo priešų užpuolimų. Nemunas, kaip apsigynimo linija, tarnavo lietuviams nuo senų laikų, kada Lietuvą puolė kryžiuočiai. Kaunas buvo pastatytas, tik kaip pilis ir dar caro laikais jis buvo tvirtuma.

Lietuviams, o vėliau Rusijai kaip apsigynimo linija, daugiausiai sudarė Nemunas tarpe Grodno ir Kauno, kur jis plaukia iš pietų į šiaurį. Čionai Nemune dažnai priešas buvo maudomas.

Napoleonui įsigalėjus Europoje, jis siekė pamušti ir Rusiją. Caristinė Rusija keletis kartus buvo išstojus prieš Napoleoną, tai pagalbom Austrijai, tai Vokietijai, bet Napoleonas liko laimėtoju. Todėl Rusijos caras Aleksandras Pirmasis, kad sukaupti daugiau jėgų, nusprendė ne tik susitaikyti su Napoleonu, bet net padaryti "dviejų imperatorių kontinentale sąjungą".

1807 metais, Tilžėje buvo pasirašyta taika tarpe Napoleono ir Rusijos. Ir čia Nemunas buvo liudininkas veidmainiško diplomatijos "draugiškumo" ir parodijos.

Birželio mėnesį, viduje Nemuno buvo pastatytas plaukiojantis "palocius" — vienas galas Napoleonui, kitas — carui. Mat, abu buvo išdidūs; "du didžiūnai", — kaip vėliau Puškinas rašė. Nei vienas, nei kitas nenorėjo ant "draugo" žemės koją užkelti kitaip, kaip rodant savo galią. Gi Nemunas buvo rubežius tarpe Napoleono valdomos Lenkijos ir Rusijos.

Viduje Nemuno tat ir susitiko caras ir Napoleonas; gi rytinėje pusėje stovėjo galinga Rusijos armija, o vakarinėje — Napoleono. Čia buvo užmegstas caro Aleksandro Pirmojo ir Napoleono "draugiškumas". Sako m a, kad caras net savo seserį buvo pažadėjęs išleisti už Napoleono. Abiejuose Nemuno krantuose buvo kariniai parada, daug puošnumo...

Bet penki metai vėliau, būtent 1812 metais, naktį į birželio 24 dieną, be karo paskelbimo, Napoleono armija pradėjo keltis per Nemuną

tiltais ir žygiuoti į Rusiją. Napoleonas tučtuojau su savo Senąja Gvardija persikėlė į Rusiją, tikėdamasis susikirsti su rusų armijos daliniais, bet pasirodė, kad nei rusų armijos, nei žmonių jau nėra — jie pasitraukė gilumon. Per porą dienų tarpe Kauno ir Grodno į Rusijos pusę perėjo 575,000 kareivių Napoleono armija.

Bet Napoleonas prakišo karą Rusijoje. Pusei metų nepraėjus, būtent gruodžio 13 dieną, Kaune per Nemuną į vakarus grįžo tik 1,500 Napoleono kareivių ir oficerių.

Laike Pirmojo pasaulinio karo Nemunas buvo vieta žiaurių kovų. 1914 metais Rusija gelbėjimui Francijos metė savo armiją į Rytų Prūsiją su obalsiu: "Į Berlyną!" Bet armija nebuvo pilnai paruošta, taipgi veikiant generolams išdavikams, kaip vokiečiams Rennenkampfas, komandierius Pirmosios rusų armijos, rusai iš Rytų Prūsijos buvo atmušti. Kaizerio armija įsiveržė į Suvalkiją. Tarpe Grodno ir Kauno pasiekė Nemuną, bet ant šios vandens linijos buvo sulaukyta ir vėl išgrūsta į Vokietiją. Tik 1915 metais vokiečiai perėjo Nemuną į rytų pusę, ka-

da caro armija pralaimėjusi Lenkijoje traukėsi į rytus.

Laike Antrojo pasaulinio karo (1939-1945 m.m.) ant Nemuno neįvyko didelių kautynių. Hitleriui iš pasalų užpuolus Tarybų Sąjungą, jo armijos daliniai be didelių kliūčių perėjo Nemuną, nes Sovietų Sąjungos armijos ten buvo mažai.

1944 metais, kada Tarybinė armija grūdo hitlerininkus laukan iš Lietuvos, tai nors vokiečiai buvo pasiruošę įsitvirtinimus ant Nemuno, o ir jo vakarinius aukštus krantas turėjo jiems padėti, bet tarybinė armija apėjo priešų įsitvirtinimus ant Nemuno. Liepos 9 dieną ji apsupo Vilnių, liepos 15-16 dienomis tarybinė armija Grodno srityje dalinai persikėlė per Nemuną į vakarus pusę, o dalinai apėjo iš Baltarusijos ir nutaikė savo smūgius linkui Seinų, Marijampolės, Kalvarijos, Rytų Prūsijos. Tokiu būdu apeinant ir uždarant į maišą visas hitlerininkų jėgas tarpe Alytaus ir Kauno. Hitlerininkai dalimis spruko į vakarus, o dalimis buvo sunaikinti.

Palaiykite Tuos Biznierių, Kurie Skelbiai LIAUDIES BALSĖ

Reikalingas Nekilnojamo Turto Pardavėjas
Kreiptis
WILES REAL ESTATE
1982 Eglinton Ave. W. Toronto RU. 1-6164

Naują ar Seną Tinkavimą Atlieka
Tinkuotojas
(STASSEN)
Darbą atliekame sąžiningai, gerai ir pigiai.
Apkainavimas veltui.
Kreiptis Tel. RO. 2-6055 Toronto

Visokių Pieno Produktų Krautuvė
Modern Dairy
847 COLLEGE ST. — TORONTO
Telef.: LO. 1429
Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.
Savininkai: A. A. Kukta

Lietuviška Valgykla
UNION CAFE
307 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.
Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LI. 46917

Petro Bepirščio Bičių
Šviežias Medus
Galima gauti pasipirkti Toronte:
A. A. Kukta krautuvėje, 847 College St.
ir
Lietuvių Salėje, 160 Claremont St.
arba P. Bepirsty Bityne:
R. R. 2, Utopia, Ont.

Statant naujus ar taisant senus namus sąžiningai ir bile kur už prieinamą kainą patarnauja
TINKUOTOJAS
Otto Bolter
463 Clinton St. - Toronto - Tel. OL. 8306

LIETUVIS PLUMBERIS
(J. Lisauskas)
Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina
148 WESTMINSTER AVE. Tel. LA. 5191
TORONTO

H. KORSAKIENĖ

Gyveniman Išėjus

(Tąsa)

— O mūsų nedraugai nesnaudžia, ir tuojau išleido nagus! Miestelyje ir ligoninėje dabar pilna įvairiausių gandų. Jau pasipylė ir skundai! O Prišmantas kaip pakėlė galvą! Savo skyriuje jis vėl pasijuto nevaržomas šeimininkas. Girdi, tegu skaitosi Šilgalių ligoninėje su tokiu specialistu, kaip jis! Pas jį, girdi, kraujoplūdžių po operacijos neatsitinka! Ir jis nealpa prie operacinio stalo.

Ji nervingai prikando lūpą ir, nuleidusi ant krūtinės stalo stalčių ir ėmė raustis jame, ieškodama gal ten ras kokią užsimetusių cigarečių. Jai taip norėjosi dabar užsiriškinti, bet rūkalų ten nebuvo. . . Anna Pavlovna tylėjo, paveikta Merkienės žodžių. Neramiu rankos judesiu ji taisėsi ant galvos baltą kepurėlę, nenuleisdama akių nuo sublogusio Merkienės veido su atsikišusiais skruostikauliais, pailgėjusia nosim ir skausmingai sučiaptomis lūpomis. . .

— Netiesa! Netiesa kalbi, — suskambėjo nejuokioje tyloje kiek pakeltas Annos Pavlovnos balsas. — Žmonės tiki tavimi! Ir myli tave.

— Bet aš pati. . . aš pati jau nebeprisitikiu savimi. . .

— Agnė. . . ką tu sau įsikabli!

Ji priėjo prie pat stalo ir su priekaištu pažūrėjo į Merkiene. Juodos Annos Pavlovnos akys dar labiau išsiplėtė, o jų išraiška rodė, jog mintyse ji ginčijosi pati su savimi: ligi skausmo jai buvo gaila Merkienės, bet visa širdimi ji neapkentė to apgailėtino jos dvasinio nuopolio! Norėjosi stverti ją už pečių ir stipriai supurtyti!

Kampe ant stalo staiga suširškė telefonas. Anna Pavlovna nekantriai pakėlė ragelį.

— Čia tave. Iš Pavėžupio ligoninės — Gerdvilis.

Ji perdavė Merkienei telefono ragelį, o pati nuėjo, atsisėdo sofos kampe ir sunkiai atsirėmė pečiais į sieną.

Tuo tarpu gerai pažįstamas chirurgo Gerdvilio balsas griauždėjo iš ausinės:

— Taigi, daktare. . . Jūs girdit mane? Sakau, patiko mums jūsų Orintaitė. Tai chirurgas su perspektyva ir perdėm mediciniškos galvosenos. Žiūrėkit, daktare, koks reikalas. . . Jūs girdit mane? Ar jūs labai neprieštarausit, jei mes paimsime ją iš jūsų? — ir jis prasijukė savo skardžiu juoku, net membrėna sutratėjo. — Ne, aš ne juokais, daktare, o vi-

sai rimtai. Seniai jau svajojau išsiugdyti panašią asistentę. . .

Merkiene klausėsi, sutraukusi antakius, beveik nieko neatsakydama į Gerdvilio trankią kalbą, tik kartkartėmis permesdama suglumusį žvilgsnį į sėdinčią sofos kampe Anną Pavlovną.

To tik betruko! Na, ir guder tas Gerdvilis!

Netikėti Pavėžupio ligoninės vyriausiojo gydytojo žodžiai tiesiog atėmė Merkienei žadą. Ir ji iš karto net nesuvokė, ką atsakyti, saujoje gniauzdama ragelį.

— Sakau gydytoja Orintaitė, dirbdama pas mus, puikiai užsirekomendavo, — jau pereidamas į rimtą derybų toną, tęsė Gerdvilis. — Ir aš manau, daktare, jūs sutiksite, jog mūsų ligoninėje jai bus platesni akiračiai augti? Manau, nenorėsite pastoti jaunam žmogui kelio? Alio! Jūs girdit mane? O mes kaip tik šiuo metu ir laisvą etatą jai turime, ir ministerijoje šį reikalą lengvai galėsime sutvarkyti. . . Na, tai kaip, daktare?

— O ką sako pati gydytoja Orintaitė? — tyliai paklausė Merkiene.

— O ką gi ji sakys. . . Aš manau, ir ji puikiai supranta, kad mūsų ligoninėje sąlygos jai bus daug geresnės!

— Na, jeigu taip. . . ką gi, per jėgą neišlaikys. . .

Ji daugiau nebesiklausė, ką telefono ragelyje dar kalbėjo Gerdvilis. Vėl sugriauždė ausinėje jo patenkintas juokas, paskui kažkas įsijungė į liniją, sušneko iš karto keli balsai, ir Merkiene su apmaudu padėjo ant svirties ragelį.

— Se tau ir mūsų Elena! — pasakė ji tokiu tonu, lyg tai būtų dar vienas patvirtinimas jos žodžių, ką tik pasakytų Annai Pavlovnai. — Bėga ir ji iš mūsų, kur lengviau!

— Kaip? Ką tu pasakei? — Anna Pavlovna išsitiesė.

— Gerdvilis nori pasilikti Orintaitę pas save!

— Tai ji nebegrįš pas mus?

— O ko jai grįžti? Ką ji čia šilgaliuose ras?

— Ne, aš tiesiog netikiu! — Anna Pavlovna greitai pakilo nuo sofos ir priėjo prie stalo. — Ką gi sakė Gerdvilis?

— Kad pas jį jaunam chirurgui augti sąlygos palankesnės! — Merkiene pašaipiai iškreipė lūpas.

— Ak, taip? O mes galime su tuo ir nesutikti! Galim jos ir neišleisti! — atsirėmusi rankomis į stalą, Anna Pavlovna metė pikta

žvilgsnį į kampe stovintį telefono aparatą.

— Ant grandinės nepririši! Koks gi iš jos bus tada darbininkas?

— Bet aš tiesiog negaliu patikėti, — pakartojo Anna Pavlovna ir patraukė pečiais.

— Čia mums irgi gera pamoka, — karčiai pasakė Merkiene ir beviltiškai nuėjo ranka. Ir tas jos mostas, rodos, sakė: ech, viskas griūva, viskas šipuliais eina. . .

— o — PARAMA

Raikomo sekretoriaus Petro Juodžio kabinete tuščia. Biuro posėdis neseniai baigėsi, ir žmonės išsiskirstė. Tik mėlyni rūkalų ūmai debesiu dar tebekybo palubėje.

Sekretorė, įėjusi sutvarkyti kabineto, atidarė langą, iškratė nuo ilgo, per visą kambarį, stalo pelenines, prikrautas nuorūky. Tvarkingai sustūmė aplink stalą kėdes.

Oi, ir karštas buvo šiandien posėdis! Kuktiškio MT-S darbą svarstė. Stoties direktorius Bužas, kai išėjo po posėdžio iš kambario, buvo raudonas, kaip gerai išdeginata molio plyta. Uždavė, matyt, jam pipirų! O jau ir prirūkė, tai prirūkė. . . Tegu vėjas dabar prapučia kambarį, ištraukia dūmus. Tuoj ir draugas sekretorius sugrįš papietavęs.

Va, jis jau ir ateina gatve. Apsirengęs juodu odiniu lietpalčiu, sujuostu diržu, užsitraukęs ant kaktos odinę kepurę. Dulkią šaltas, peršmelkiantis lietus. Pilka ūkana dengia gatves. Žmonės jau kūrėna krosnis, ir tiršti dūmai virsta iš kaminų. Nepakilę aukštyn, jie krenta žemėn, pripildydami drėgną orą degusių kvapo.

Sekretorė, pamačiusi ateinant Petrą Juodį, uždarė langą ir rūpestingai sutvarkė ant stalo įvairius popierius. Paskui dar surinko išmėtytus pieštukus ir patikrino, ar visi jie nudrožti — po panašaus posėdžio pieštukai dažnai būna visiškai nurašyti arba net ir nulaužyti — besiginčijant ir besikarščiuojant, kai dažno kritikuojamo ranka nervingai braižo popieriuje, kas papuola.

— Niekas manęs nesiteiravo? — paklausė, kaip paprastai, įeidamas į kambarį Petras Juodis. — Kai ateis gydytoja Merkiene tuojau paprašykite pas mane.

Sekretorė dar kartą metė žvilgsnį į kambarį — na, rodos, jau viskas sutvarkyta — ir tyliai išėjo.

Likęs kabinete vienas, Petras Juodis priėjo prie rajono kolūkių žemėlapių, pakabinto per visą sieną, ir ilgai susimąstęs žiūrėjo į jį, savo įpročiu stipriai suėmęs saujon neskustą smakrą.

Petras Juodis buvo vidu-

tinio ūgio, stambių kaulų. Didelis, kampuotas jo veidas su atgal atlošta kakta buvo jau nebejaunas ir rodė nelengvai nueitą gyvenimo kelią, sunkiai praleistą jaunystę prieš nesveiką darbą — odos gamykloje. Tankūs, tarpuakėje suaugę antakiai teikė veidui niūrią išraišką, bet giliai įdubusių akių žvilgsnis sakė apie didelę jo širdies šilimą.

Atsiminęs, kad netrukus pas jį turi ateiti ligoninės direktorė gydytoja Merkiene, sekretorius Juodis nusiuko nuo žemėlapių ir žvilgterėjo į laikrodį. Susikišęs rankas į kelnų kišenes ir nuleidęs galvą, jis ėmė vaikščioti po kabineta, matuodamas jį lygiais ir sunkiais žingsniais. Būsimasis pokalbis su Merkiene jam kėlė nerimą.

Sekretorius Juodis pažino Merkiene ne tik kaip atsakingą savo rajono darbuotoją, bet prisiminė ją dar iš tų pirmųjų pokario metų, kai pats porą savaitių gulėjo pas ją ligoninėje. Merkiene tada išėmė jam užsilikusią nuo karo, įstrigusią į kaulą skeveldrą. Tokia jis ir atsiminė visam laikui Merkiene: su baltu chalatu, visada susirūpinusią ir gero mis akimis, kurių žvilgsnis, rodos, glosto tave. . .

Sekretorius Juodis visada buvo ramus dėl rajono dirbančiųjų sveikatos — jis žinojo, kad ją saugo sąžiningos, patikimos Merkienės rankos.

Kaip šiandien prisimena jis — prieš porą metų darbo žmonių deputatai svarstė vienoje tarybos sesijoje rajono ligoninės darbą.

Ir paprašė tada žodžio vieno kolūkių melžėja. Moteris jau nebejauna, gyvenime daug ko mačiusi. Atsistojo ji, nesiskubindama išėjo į priekį, ir sako:

— Mes, kolūkietės, mylime daktarę Merkiene. Ji — mūsų žmogus. Daktarė mum savo sveikatos niekad negailėjo, ir mes visos kuo galim, visada jai padėsim. Tada, kai sužinojom, kad ligoninė pritrūko šiaudų čiuziniams, aš pasitariau su mūsų moterimis, nuėjau pas kolūkių pirmininką ir pasakiau jam tiesiai: "Ką nori daryk, pirmininke, o Merkienei šiaudų reikia nuvežti. Negalima kitaip! Jei tamsta, pirmininke, sakau, atsisakysi, mes visos moterys nuo daržinės stogo šiaudus nuplėsim, o ligoninė negali be čiuzinių likti!"

Sekretoriaus Juodžio akys juokiasi po žemai nukarusiais antakiais, ir jis prisimena, kaip tada priėjo prie gydytojos Merkienės ir pasakė jai, slėpdamas lūpose šypsni:

— Matote, drauge Merkiene, kaip negerai išėina: moterys dėl jūsų net kolūkių stogus žada ardyti!

O ji stovėjo, tokia nedidukė, rankas ant krūtinės sugniauzusi, ir pasakė rimtai:

— Jums juokas. . . o aš, žinotumėt, draugas sekretoriau, atėjau šiandien į posėdį, kaip į didelę operaciją. . .

Per tuos kelerius pokario metus Merkienei dažnai ligoninėje ne vien šiaudų stigo. Daug įvairių sunkumų pakėlė moteris. Ir žmonės daug jai padėjo. Kam, kam, o jau daktarui, — ar prie ligonio, ar su paskaita, — kolūkyje, nors ir karščiausiu darbymečiu, visada susirasdavo arklys ar mašina. Daug reikė Merkienei tartas žodis.

Ir tempė Merkiene savo vežimą, gal būt, kartais ir ne pagal jėgas prikrautą. Ir nevisada raikomas laiku atėdavo jai į pagalbą, — galvoja, vaikščioldamas po kambarį, sekretorius Juodis su priekaištu širdyje.

Bet štai dabar, atrodo, jau ir Merkienei prireikė rimtos paramos. Šiandien ji paskambino jam telefonu ir kažkokių prislėgtu balsu paprašė ją priimti. Petras Juodis gerai žino, kad be rimto reikalo Merkiene nemėgo varstyti raikomo durų.

Į raikomą paskutiniu laiku jau buvo atėjęs ne vienas signalas apie tai, kad ligoninės direktorė sunkiai besustvarko su darbu. Buvo gauta jau ir keletas skundų prieš ją, jų tarpe ir aiškiai šmeižikiškų. . . Matyt, ir daktaras Prišmantas bus prikišęs čia savo pirštus, — spėjo sekretorius Juodis. — Ech, nemėgo jis kažkodėl to vadinamojo buržuazinių laikų specialisto!

Ligoninės partinės organizacijos sekretorius, gydytoja Smirnova, taip pat jau buvo porą kartų atėjusi į raikomą — susirūpinusi, prislėgta.

— Draugas sekretoriau, reikalinga pagalba, — kalbėjo ji. — Reikia jums pasikalbėti su Merkiene, ar ką. . . Ji paskutinėmis dienomis visiškai nuleido rankas. . . Vaikšto susikrimitusi, net gaila žiūrėti.

Pasiekė sekretorių Juodį, kai kurios žinios ir apie Merkiene šeimą.

Kazį Merki sekretorius pažinojo ir mėgo jį, kaip žmogų linksmo būdo ir atsidavusį savo darbui specialistą. Šilgalių tarybinis ūkis su gerai išvystyta gyvulininkyste buvo viso rajono pasididžiavimas. Dažnai jame lankėsi svečiai iš sostinės, apie jį rašė laikraščiai, jo veislinės karvės garsėjo visoje respublikoje. Sekretorius Juodis žinojo, jog nemaža prie to prisidėjo savo darbu ir veterinaris Merkyas.

Tačiau dabar apie Merki pradėjo ateiti ir kitokios žinios — apie jo dažnus išgėrimus, apie jo ryšius su ta raudonskrūoste zootechnike. Na, ką gi, nors tai ir labai

nemaionu kalai ima kės rimt juo, — Juodis. J lo, suėmė tu smak vis apie jo, kaip drumzlin Kai p liau atsi riuo Juo dės ir iš tiktį gyd Merkie skubiais dama su goninės be baltos kusi tam ji pasiro dar smu reikaling dar aišk kios. — Ta mus, — kaištu, tvirtai šaltą g Kokio: g Merkie stovėdam retorius sį jį did — Tik gas sekri — bėdos. Ji pris to, steng susikaup nuo ko p Sekret tėjusiu krėslą ir vo sunki šes klau Merkie išsakyti

Nor reik

531

nemalonu, bet jeigu jau reikalai ima krypti šitaip — reikės rimtai pasikalbėti ir su juo, — nutarė sekretorius Juodis. Jis atsistojo prie stalo, suėmė saujon savo šiurkštų smakrą ir, mąstydamas vis apie tą patį, ilgai žiūrėjo, kaip už lango tirštėjo drumzlina prieblanda.

Kai po kurio laiko pagaliau atsidarė durys, sekretorius Juodis pasikėlė nuo kėdės ir išėjo iš užstalės pasitikti gydytojos.

Merkienė įėjo į kabinetą skubiais žingsniais, atsinešdama su savimi būdingą ligoninės kvapą. Be chalato ir be baltos kepuraitės, apsiivilkusi tamsia uždara suknele, ji pasirodė Petriui Juodžiui dar smulkesnė ir iš tikrųjų reikalinga paramos, nors jis dar aiškiai ir nežinojo kokios.

— Tai reta viešnia pas mus, — tarė jis lyg su priekaištu, lyg juokdamasis, ir tvirtai paspaudė nedidele, šaltą gydytojos ranką. — Kokios gi bėdos atvedė?

Merkienė valandėlę dėsė, stovėdama prie stalo, ir sekretorius Juodis matė apėmusį ją didelį susijaudinimą.

— Tikrai, įspėjote, draugas sekretoriau, — pratarė, — bėdos...

Ji prisėdo ant kėdės krašto, stengdamasi apimti ir susikaupti, neapsisprendama nuo ko pradėti kalbą.

Sekretorius Juodis surimtėjusiu veidu nusileido į krėslį ir sunėrė ant stalo savo sunkias rankas, pasiruošęs klausyti.

Merkienė, lyg skubėdama išsakyti viską, kas susitven-

kė jos širdyje, ėmė kalbėti greitai, šokinėdama nuo vienos minties prie kitos.

Ne, ji neslėps nieko... pasakys draugui sekretoriui viską atvirai: ji nepajiegia susitvarkyti su darbu... Ji ėmė daryti klaidą po klaidos! Matyt, pailso ir nusidirbo. Išgvero kaip tas senas šautuvas ir užsikirto... Štai, kad ir ta nelemtoji operacija... kiek dėl jos visokių dabar kalbų ir nemalonių!... O iš tikrųjų — pagrindinė priežastis, kad ji tą naktį buvo... Ak, ką čia ir pasakoti draugui sekretoriui! Visi tie smulkūs, administraciniai reikalai, ta istorija su ūkvedžiu, visos tos bėdos ir sunkumai iščiulpė ją, ir ji daugiau nebegali, nebeturi jėgų! Rodos, vieną reikalą tik sutvarko, o jau kitas griūva. Štai, kad ir gydytojos Orintaitės pasiūlymas: išsiuntė ją į Pavėžupį, norėdami jai geriausio, o ji kaip!... Ėmė ir paliko ten... Ne, ne, tegu jau geriau atleidžia ją, Merkiene, iš direktorės pareigų — ji nebeteko pasitikėjimo savimi, nebeturi ramybės nei darbe, nei namie...

Merkienė kalbėjo nelygiai, užsikirsdama, tarsi plėsdama žodžius iš širdies, ir atrodė, kad ji tuoj gali pravirkti. Bekalbėdama ji paėmė nuo stalo segtuką ir tol ji nervingai lankstė, kol sulaužė į kelis gabaliukus...

Kai išsikalbėjusi ji nutilo, sekretorius Juodis, nesuivokdamas iš karto, ką jai atsakyti, atsikėlė nuo kėdės ir, nuėjęs prie krosnies, atsirėmė į ją, tarsi šildydamas nu-

gara. Ir šitaip kalba gydytoja Merkiene, ta pati Merkiene, kuri ligi šiol taip ištvermingai ir, atrodė, gana lengvai nešė sunkias savo pareigas?..

— Sunku jums, drauge Merkiene, aš tai suprantu... — po ilgos tylos pratarė sekretorius Juodis.

Nejaugi vien darbas ir pareigos ją taip palaužė? — pagalvojo jis, žiūrėdamas į gydytoją. — Atrodo, kad ne...

Sekretorius Juodis pritraukė kėdę ir atsistojo greta Merkiene, lyg bijodamas, kad kitaip ji neišgirs jo žodžių. Iširėmęs rankomis į kelius ir žiūrėdamas iš po su-rauktos kaktos į išvargusį, papilkėjusį gydytojos veidą, ėmė ją raminti ir įtikinėti.

Taip, jis ją gerai supranta. Jam pačiam taip pat tenka pergyventi nemaža sunkių valandų. Bet argi gyvenimas visada rieda lyg per stalą? Negalima visko taip imti į širdį... Tiesa, ji padarė klaidų — su tuo ūkvedžiu, kad juo taip ilgai pasitikėjo. Na, bet tai juk jau sutvarkytas reikalas. O gydytojos Orintaitės nereikėjo jiems taip lengvai paleisti — ji jų kadras, ir jeigu ką — ją galima dar gražinti. Taigi, jeigu tik šitokios bėdos, jeigu nėra kur ko nors rimtesnio, tai lengvai pataisomi dalykai, ir nėra ko dėl jų taip jaudintis.

Petras Juodis raminančiu žvilgsniu pažiūrėjo į Merkiene, kuri tebesėdėjo nuleidusi galvą, nieko jam neatsakydama.

Tada jis vėl atsikėlė nuo kėdės ir ėmė vaikščioti po kambarį.

ROCHESTER, N. Y.

Gedemino Draugystės

PIKNIKAS

įvyks

Sekmadienį, Rugpiūčio (August) 21

BAY VIEW HOTEL

Su gerais užkandžiais ir gėrimais

Kviečiame visus Gedemino narius ir nenarius atsilankyti į šį gražų pasilinksminimą. Gražioje vietoje prie Bay ežero.

Bus gera muzika šokiams

Pradžią pirmą valandą po pietų

Na, gerai, jis gali jai pasakyti, kaip paprastai kad sakoma: duokite, drauge Merkiene, žmogų savo vieton — ir galite eiti pailsėti. Bet argi ji pati jau taip lengvai perleis į kito rankas ligoninę? Ir kaip tik dabar, kai ligoninė jau pastatyta ant kojų, kai ten idėta tiek daug jos pačios darbo? Nagi, šiomis dienomis galutinai įruoš šulinį, į pavasarį baigs priestatą — ir visi sunkieji ūkiniai reikalai bus sutvarkyti. Ne, šitokiu metu palikti jai savo vietą, išeiti iš direktorių — ne, tai būtų visiškai neteisinga! Kaip tik dabar ligoninei labiausiai reikalingas jos patyrimas, jos sugėbėjimai — ir jis labai prašo ją pasilikti savo vietoj, labai prašo... Ir tegu ji nekreipia per daug dėmesio į visas tas piktas šnekas apie save.

Sekretorius Juodis sustojo prie Merkiene ir padėjo savo sunkią ranką ant jos kėdės atlošo:

— Partija pasitiki jumis,

drauge Merkiene. Mes padėsime jums, rimtai padėsime, drauge Merkiene.

Merkienė tebesėdėjo atsirėmusi stalo, tartum sustingusi, ir tik nuo paskutiniųjų žodžių išjudėjo.

Partija pasitiki ja?! Ir tai sekretorius — sako jai tokią sunkią jos gyvenimo valandą? Po skaudžių jos nepasisekimų, po klaidų... po tų visų apkalbų ir skundų...

Tartum giliai viduje įsigavusi beužgestanti ūgnelė vos pastebimai nusvietė gydytojos veidą.

— Ačiū... už gerą žodį, — pratarė ji tyliai.

Sekretorius Juodis pagyvėjo:

— Matote, drauge Merkiene, jau ir nebeatrodo jums viskas taip baisiai, ar ne?

Merkienei dingtelėjo: juk ir ji lygiai tuos pačius žodžius visada sako savo ligoniams...

(Bus daugiau)

Norėdami pirkti geriausius baldus ar elektrines reikmenas, matykit Bill Paulauską pas

Blustein's Furniture

531 Queen St. W.

Toronto

M. W. Kellermann

ADVOKATAS

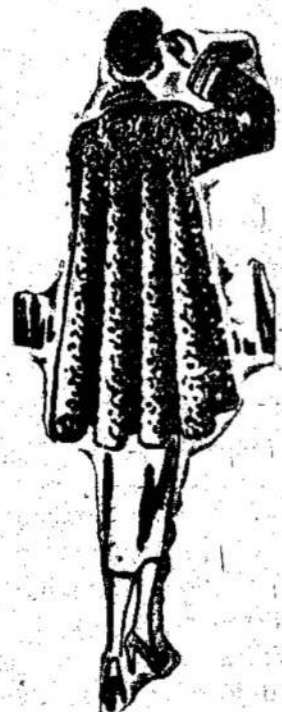
6 Adelaide St. East

Ofiso telef. EM. 6-9591

Rezidenc. — MO. 1232

Toronto

Mes Dabar Parduodam

Geriausios Rūšies Futrai, Zakietus, Skraistes ir Kelnierius

- Siuvam Pagal Mierą
- Parduodam Gatavus
- Taisom, Perdirbam
- Pakeičiam Fasoną

Darbas Garantuotas

PRINCESS FASHION FURS

506 Queen St. West

Telefonas: EMpire 3-8884

750 Yonge St.

Telefonas WAlnut 1-897X

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras

Sulte 408 455 Spadina

Toronto

Ofiso Tel. KL 4989

Rezidenc. MIDway 9352

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, išdiria akų nervus, nuo kurių pailina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.

470 College W., Toronto

Telefonas: RA. 3924

Yorke Brothers

Funeral Chapel

Erdvi Kopyčia ir Jaukūs Kambariai

2357 Bloor St. W. ROGers 7-5241

TORONTO

Elora Flower Shop

396 College St. WA. 1-5459

WA. 1-4228

Specializuojamės Prirėngime Gėlių Vestuvėms ir Kitiems Reikalams

Po darbe valandų telf.: OR. 4175

Pranešimai

Toronto, Ont.

Susirinkimas

Lietuvių Literatūros Draugijos 162 kuopos narių mėnesinis susirinkimas įvyks ketvirtadienį, rugpjūčio 18 d., 8 val. vak., lietuvių svetainėje, 160 Claremont St.

Kviečiame visus atsilankyti.

Valdyba

Darbininkų Piknikas Įvyks Šį Sekmadienį

TORONTO. — Dėl lietaus darbininkų tarptautinis piknikas pereitą sekmadienį neįvyko. Jis buvo nukeltas į šį sekmadienį.

Piknikas įvyks toje pačioje vietoje — ukrainiečių vasarvietėje prie Palermo. Viasa programa ta pati. Svarbiausia atminti, kad piknike kalbės Tim Buck, vienas iš toliausiai matančių Kanados darbo žmonių lyderių. Jis nušvies naują tarptautinę situaciją ir darbo žmonių užduotis.

Visi kviečiami atsilankyti. Kas pirs tikietus, galės laimėti didelius prizus.

Rep.

CATANIA, Sicily. — Ugniakalnis Etna vėl pradėjo veržtis. Sprogimai girdisi keturius sykius per minutę ir lava pradėjo tekėti.

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Hamilton Trust Bldg., Suite 109

57 QUEEN ST. W. TORONTO
Office EM. 8-8584 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

Tel. OL. 6381

Res. OL. 9106

JOINT REALTY LTD.

Parduodam namus, tavernus, hotelius, grosernes, mėsines, šaltų gėrimų, icecream, cigarų parduotuves, gazolinio stotis, vasarnamius, visokius biznius; apdraudžiam namus, automobilius, parduodam apdraudas nuo ligos ir nelaimės.

Kreipkitės pas mūsų atstovą:

JOHN KAMICHAITIS

899 BLOOR ST. WEST TORONTO

TAYLOR'S REGENT

SERVICE STATION

College and Lansdowne Kampas

Telefonas: OL. 1977

(Dabrovolskių Žentas)

6 GREAT SOVIET FILMS 6

A double bill every day

LA
SALLE
Theatre

DUNDAS JUST
WEST OF SPADINA

AUG.
22-27

INCLUSIVE

DOORS OPEN
6:00 p.m.

SAT. MATINEE
12:00 NOON

MON. & TUES.
AUG. 22 & 23

WED. & THURS.
AUG. 24 & 25

FRI. & SAT.
AUG. 26 & 27

SUMMER
SOVIET

FILM FESTIVAL

Dar Žodis Apie Oną Minotienę

TORONTO. — Praėjusią savaitę palaidojom Oną Minotienę, sulaukusią 59 metų amžiaus.

Kadangi jos laidotuvės įvyko tą pačią dieną, kada LB turėjo būti atiduotas spaustuvei, tai nebuvo galimybės kiek daugiau apie ją išsireikšti.

Ona Minotienė (Aksenvičiūtė), kilusi iš Dotnuvos valsčiaus, Valučių kaimo. Į Kanadą atvyko apie 1928 metus. Ilgą laiką su vyru ir šeima gyveno Montreale. Tik pastaraisiais metais persikėlė į Torontą.

Paskutinis Onos Minotienės gyvenimo dešimtmėtis buvo didžiųjų kančių dešimtmėtis, nors ir anksčiau, krizio metu, teko pavargti su

mažais vaikais. Sunkiausias jos kančios buvo iš karo pasekmės.

Motai turėjo dvi dukteris ir sūnų. Karas pareikalavo iš jų vienintelio sūnaus. Ir štai, kada buvo gauta žinia apie jos sūnaus Mykolo žuvimą, Ona Minotienė staigiai pradėjo sunkiai sirgti, pergyventi priepuolius. Ji buvo taip sukrėsta tos baisios žinios, kad jų sūnus Mykolas žuvo laike orinių operacijų (buvo orlaivininkas), kad nebegalėjo pakelti. Ir juo toliau, tuo sunkiau darėsi. Teko turėti galvoje operaciją, bet ji nebeišgelbėjo. Pastaruoju metu buvo pusiau paraližuota, neberegėjo.

Ona Minotienė buvo labai gera motina, išaugino gražią šeimą, taigi buvo laisva, susipratusi. Už tai buvo palaidota laisvai. Išlydint į kapines Zigmąs Jahauskas pasakė prakalbą, trumpai nušviesdamas velionės gyvenimą, o J. Yla pasakė paskutinio atsisveikinimo žodį prie kapo. Laidotuvėse dalyvavo gražus būrys artimųjų ir draugų. Jų tarpe buvo jos pusseserė Malinauskienė su šeima iš Jungtinių Valstijų.

O. Minotienės mirtis primena mums, kad ji nebuvo vienintelė tokia karo auka. Daug motinų pergyveno ir dar pergyvena tokias nelaimės, užtrauktas karą. Gerbdami motinas, turėtume dar tvirtiau kovoti už taiką.

J. Y.

Taikos Piknikas

TORONTO. — Kanados Taikos Kongreso Toronto skyrius ruošia tarptautinį taikos pikniką rugsėjo (September) 4 dieną. Jis įvyks suomių vasarvietėje prie Woodbridge.

Šiame piknike kalbės Dr.

Endicott, Kanados Taikos Kongreso lyderis, kuris šiuo tarpu randasi Europoje. Jis raportuos ne tik apie tai, ką tarė taikos suvažiavimas Helsinkyje, Suomijoje, bet ir aplamai apie tarptautinę padėtį, ypač po Ženevos konferencijos.

bus graži programa: sportas, lenktynės, žaidimai ir kita. Įvairių tautų maitos specialistai ruošiasi pagaminti skanių valgių.

Tikietai jau dabar platinami. Vienas kainuoja 25 centai. Proga laimėti televiziją, fridžių ar rekorderį — ir tik už 25 centus.

Kur Praleisti Savo Atostogas?

Prieinamiausia ir patogiausia vieta, tai prie Simcoe ežero. Šiltas vanduo maudynėms, daugybė įvairių žuvų, prielankus patarnavimas.

Platesnėms žinioms kreipkitės šiuo adresu: J. Linarta, 376 Crawford St., Toronto. Telefonas: LL. 5990.

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas

Bates & Dodds

FUNERAL SERVICE LIMITED

A. E. RAPER, Managing Director

931 QUEEN ST. W. — Toronto — EMpire 3-0681

Už Elektra Tik \$2.51 į Mėnesį
(Flat rate)

—
Nereikia įmokėti
iš kairio

—
Daug šilto vandens su

Inglis

Elektriniu vandens
šildytuvu

—
10 metų garantija

Brockton Tire & Radio Company

1617 DUNDAS ST. WEST
(Brook kampas)

OL. 4253

Toronto

Automobilių Radiatorių Reikalais
Prašome Kreiptis

Intersection Radiator Service

8 OLD WESTON RD. - Toronto - RO. 6-1509

Taisome, valome ir patikriname visokių
automobilių radiatorių

MERLE PORRITT

Nakties Telefonas: WA. 3-4237

Savininkė A. Rušienė

Belsize Tailors

Lietuvio Siuvėjo J. Račio

Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla

Taipgi atliekame ir Rūbų Taisymo Darbą

Reikalui esant prašome kreiptis:

2011 Yonge St. - Toronto - HU. 9-9526